

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:15

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:15

Fredagen den 9 februari

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Statsrådet Sten Tolgfors

Återrapport från ministerrådsmöte den 22 och 23 januari 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 12 och 13 februari 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar er från Utrikesdepartementet välkomna, det vill säga utrikesministern, statsrådet Malmström och statsrådet Tolgfors med medarbetare.

Vi börjar bli trångbodd i den här lokalen. Tydligt kan vi inte erbjuda alla sittplats. Förmodligen kommer våra möten i framtiden att flyttas till Skandiasalen – detta för att kunna möta invasionen av både politiker och medarbetare i den nya riksdagen.

Vi går in på ärendelistan. Först gäller det allmänna frågor. A-punkterna tas sist. Vidare har vi återrapportering.

Jag lämnar ordet till statsrådet Malmström. Varsågod!

Anf. 2 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

God morgon, herr ordförande och nämndens ledamöter! Ja, det är ett stort intresse både från politiker och från tjänstemän för att komma till veckans höjdpunkt, som naturligtvis är EU-nämnden.

Jag tror att nämndens ledamöter har fått den skriftliga rapporten, men jag svarar gärna på frågor. I övrigt har jag inget att tillägga.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte tycks finnas några frågor kring ministerrådsmötet den 22 och 23 januari går vi vidare till punkt nr 3 som gäller resolutioner, beslut och yttranden. Kanske vill statsrådet kommentera något där. Kanske finns det några frågor på den punkten från EU-nämnden.

Anf. 4 ULF HOLM (mp):s

När det gäller EU-parlamentet och den sjunde och den åttonde årliga rapporten om vapenexporten står det att man uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder. Jag undrar hur regeringen handhar de här uppmaningarna från EU-parlamentet. Det står inte att man uppmanar rådet, utan

Anf. 5 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det här är en årlig rapport som Europaparlamentet gör med anledning av vapenexporten. Man försöker alltmör få fram uppförandekoder kring detta. Det görs olika nedslag i detta. Jag tror att det är handelsministern som generellt handhar den typen av frågor. Det här är en årlig rapport från Europaparlamentet som skickas till regeringarna och som vi naturligtvis läser. Men uppföljningen av den ligger väl hos handelsministern. Såvitt jag förstår har det här inte föranlett någon omedelbar åtgärd. Detta finns dock inom vårt ansvarsområde.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till ärende nr 4 om förberedelser inför Europeiska rådet.

Anf. 7 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

På förra nämndmötet berättade jag lite grann om upptakten till detta. Nu har det kommit en preliminär dagordning för toppmötet den 8 och 9 mars, vårtoppmötet. Det finns ännu bara rubriker så vi kan inte vara mer precisa än så här. Ledamöterna har fått en rubriksammanfattning.

Det finns fyra rubriker som gäller Lissabonstrategin, regelförbättring, energi- och klimatfrågor samt olika utrikespolitiska frågor.

När det gäller den första rubriken, den om Lissabonstrategin – vi talade om den saken också på förra mötet – föreslås det att alla områden behandlas i Lissabonstrategin: ekonomisk politik, den inre marknaden, innovation, forskning och utbildning samt sysselsättning och socialpolitik.

Grunden är kommissionens vårrapport som jag föredrog på förra sammanträdet. Den ligger också till grund för diskussionen.

Regeringens uppfattning är, precis som jag tidigare har föredragit och som jag tror att andra ministrar som är inblandade i de här förberedelserna har föredragit, att vi bör fokusera på genomförandet, på implementeringen, av det som bestäms när det gäller Lissabonstrategin, arbetsmarknadens funktionssätt och inte minst, något som tyvärr verkar ha kommit bort lite grann, den externa handelspolitikens betydelse för tillväxt och sysselsättning, något som också jag kommer att lyfta fram vid mötet på måndag.

Den andra rubriken gäller, som sagt, regelförbättring, *better regulation*. Det handlar då om att förenkla lagstiftningen och om att minska den administrativa bördan. Det är naturligtvis något som vi stöder. Vi stöder också kommissionens ambitioner där och hoppas att man kan slå fast en tydlig målsättning för att minska den administrativa bördan. Kommissionen har ju föreslagit 25 % fram till år 2012, som vi stöder. Vi hoppas att man landar där.

När det gäller den tredje rubriken, den om energi- och klimatpolitiken, kommer man att anta EU:s energihandlingsplan och uppmuntra EU till att fortsatt inta en ledande roll i de internationella klimatfrågorna och stärka handeln med utsläppsrättigheterna. Från regeringens sida stöder vi de här ambitionerna. Vi ser gärna att man fortsätter att vara ambitiös och

också där slår fast mål och datum. Vi har föreslagit en minskning av utsläppen av växthusgaser med 30 % till år 2020.

När det gäller den sista rubriken, den om utrikespolitiska frågor, har det ännu inte kommit några förslag från ordförandeskapet. Tanken är väl att de vill begränsa det till ett fåtal väldigt aktuella frågor. Man kan tänka sig att till exempel Kosovo kommer att vara en av dem. Utrikesministern kan säkert återkomma till detta.

Det här är alltså de fyra punkter som finns. Vi stöder dem naturligtvis men kommer att lyfta fram de betoningar och de svenska prioriteringar som jag har redogjort för både i dag och på nämndens förra sammanträde. Det är inga ändringar sedan dess.

Jag kan också tillägga att det kommer att vara en del andra rådsmöten fram till detta. Olika ministrar kommer att komma till EU-nämnden och kommer att framföra ungefär samma budskap. Det blir också en möjlighet för oss att diskutera detta vid nästa träff inför allmänna rådet den 5 mars. Statsministern kommer också hit inför toppmötet. Då finns möjlighet att gå in på lite mer precisa detaljer. Förhoppningsvis har vi då fått förslaget till slutsatser som väntas komma den veckan.

Anf. 7 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack för föredragningen! I måndags var vi några från svenska parlamentet som tillsammans med Europaparlamentsledamöter var med på en *summit* om Lissabonstrategin. Det var intressant. Jag deltog i arbetsgruppen för energi- och klimatfrågor – en allt viktigare del också av Lissabonstrategin.

När jag läste ordförandeskapets förslag till dagordning här kändes det – där skulle jag vilja höra hur ministern ser på detta – som att en gammal uppdelning återigen håller på att ske så att dagordningspunkten om Lissabonstrategin handlar om arbetsmarknad, ekonomisk tillväxt, innovation och så vidare, medan energi- och klimatfrågorna och miljöfrågorna och den aspekten på hållbar utveckling inte kommer att tas upp i samband med Lissabonstrategin utan får en egen dagordningspunkt. Därmed har vi den gamla uppdelningen igen, något som jag är oroad över.

Hur ser ministern på detta, och går det att också förstärka energi-, klimat- och miljöaspekterna i diskussionen om Lissabonstrategin – dagordningspunkt 1?

Anf. 8 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Efter EU-ministerns besök här den 19 januari har EU-nämnden ryktesvis fått veta att det redan vid det mötet fanns ett av den svenska regeringen hemligstämplat brev från Angela Merkel.

Därför undrar jag när EU-ministern tänker informera och samråda med EU-nämnden om brevet och dess konsekvenser.

Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tänkte ställa en fråga rörande det här med utsläppen och att man ska minska dem. Jag har också ryktesvis hört att det på toppmötet kommer att bli en diskussion om trafikens utsläpp i samband med Lissabonstrategin. Jag tänkte att jag skulle få höra om ministern vet någonting om det och var i ”pipe:n” det ligger.

2006/07:15

9 februari

Det pratas mycket om att exempelvis flyget på något sätt ska få handla med utsläppsrätter. Kommer den frågan att tas upp på vårtoppmötet?

Anf. 10 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr ordförande! När det gäller den första frågan har det varit en diskussion, precis som sägs här, om uppdelningen. Ordföranden har valt den här strukturella uppdelningen. Men det betyder inte att miljö- och klimatfrågorna inte spelar en viktig roll. Det slogs ju fast redan på toppmötet i Göteborg år 2001 att hållbarhetsfrågorna ska utgöra en väldigt integrerad del i Lissabonstrategin. De här frågorna har inte direkt minskat i betydelse under den senaste tiden – tack vare påtryckningar, inte minst från medborgarna och nationella parlament – så de utgör en väldigt naturlig del.

Kommissionen har dessutom lagt fram ganska ambitiösa förslag och försöker verkligen visa på det strategiska samband som finns när det gäller att ha en helhetssyn men också på att man går vidare även utanför Lissabonprocessen med de målsättningar man har både internt och globalt. Jag tror därför att man inte ska se det som att frågorna har förlorat i tyngd. Det är en uppdelning som vi kanske tycker skulle vara integrerad på ett annat sätt. Men de facto är de integrerade, skulle jag ändå vilja påstå. De kommer att få stor tyngd och antagligen den största uppmärksamheten vid toppmötet om några veckor.

När det gäller vice ordförandens fråga redogjorde jag när jag vid förra tillfället var här för en övrig punkt som skulle komma upp. Förbundskansler Angela Merkels utrikesminister skulle delge allmänna rådet ungefär hur man hade tänkt arbeta med de här frågorna. Jag vet att jag berättade om procedurerna kring detta. Då var jag inte medveten om just det här brevet, men det är precis de procedurerna som beskrivs i brevet.

Naturligtvis kommer vi att rådgöra med nämnden om de här frågorna. Statsministerns representant, statssekreterare Nicola Clase, har talat med konstitutionsutskottet om de här frågorna. Ett möte är inbokat nästa vecka med utrikesutskottet. Vi kommer också att sammanträffa med er inom kort – liksom vi naturligtvis kommer att göra under hela den här processen. Jag vet att nämnden har tillsatt en beredningsgrupp. Vi tittar just nu på ett datum för en träff inom en mycket nära framtid för att diskutera bland annat de här frågorna. Det kommer alltså att ske precis så som föreskrivs.

När det gäller den sista frågan, den om utsläppen från bilar, lades ett förslag från kommissionen fram i förrgår. Jag tror inte att det har en plats på Lissabonagendan, utan det har ett eget spår. Naturligtvis kommer frågorna om handel med utsläppsrätter att diskuteras, men just det här förslaget har ett eget spår. Det kommer näringsministern säkert att diskutera med nämnden när det drar ihop sig. Det landar nu på regeringens bord. Men just det specifika förslag som kom i förrgår är inte en fråga som kommer att finnas med i Lissabonstrategin.

Anf. 11 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Jag har egentligen samma invändning som Sven Gunnar Persson – att Lissabonstrategin nu tar oss tio år tillbaka i och med att man gör den här uppdelningen. Jag förstår inte varför Cecilia

Malmström försvarar denna uppdelning. Det var ju Sverige som på toppmötet 2001 just såg till att få miljöfrågorna integrerade i Lissabonstrategin.

2006/07:15
9 februari

Nu går man åt fel håll igen eftersom man gör en uppdelning. Det är helt uppenbart när man ser den här texten. Det är också uppenbart när man tittar till exempel på rapporten från EU-kommissionen om Lissabonstrategin. Där tonar man ned miljöfrågorna, miljöteknikfrågorna och hela det kittet som vi var så glada över 2001.

Där tycker jag faktiskt att Cecilia bör agera på mötet och säga att vi från svensk sida gärna ser att miljöfrågorna tydligare integreras i detta just för att inte tappa fotfästet. Det står inte emot att man har en separat punkt på dagordningen om just energi- och klimatfrågorna. Det kräver också en del andra åtgärder som kanske inte får plats inom Lissabonstrategin.

Att från svensk sida bara sitta med armarna i kors och säga att miljöteknikutvecklingen och miljöjobb inte är aktuellt i Lissabonstrategin är att gå tio år tillbaka i fråga om strategin.

Till just energi- och klimatfrågorna kommer vi tillbaka när Maud Olofsson, näringsministern, är här. Därför behöver vi kanske inte gå in på dem så mycket. Där är det viktigt att slå fast både att vi jobbar internationellt och att EU gör saker men också att medlemsstaterna agerar kraftfullt i de här frågorna.

Anf. 12 JACOB JOHNSON (v):

Lissabonstrategin måste underordnas den klimatpolitik som vi måste verka för med tanke på en långsiktigt hållbar framtid. Den måste alltså inordnas i ett långsiktigt perspektiv.

Energifrågorna kommer vi i särskild ordning tillbaka till. Men vad gäller dagordningen på Europeiska rådets möte skulle jag vilja väcka frågan om ordföranden inte tänker ta upp hur man tänker hantera den kommande Berlindeklarationen och arbetet med konstitutionen. Det vore väl naturligt att på det mötet åtminstone ha en lägesrapport och en diskussion om läget vad gäller dessa dokument.

Anf. 13 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Ulf Holm, jag försvarar inte ordförandens upplägg, utan jag konstaterar bara hur man har resonerat och att man har strukturerat på det här sättet. Det har framförts kritik mot detta från flera medlemsländer.

Från svensk sida ser vi det som självklart att hållbarhetsfrågorna generellt tillsammans med energi- och klimatfrågorna utgör en integrerad del av Lissabonprocessen. Att de har fått en så stark tyngd under senare år är en självklarhet och ett naturligt led i den utveckling och den prioritering som flera medlemsländer, inte minst Sverige, gör i de här frågorna.

Vi har vid flera tillfällen understrukt behovet av att just se det som en integrerad del och försöker också verka för att ganska hårda mål sätts upp. Jag tror att vi också förra gången talade om att vi vill ha ett ambitiösare mål än det som kommissionen har föreslagit. Att man sätter det i samband med Lissabonprocessen – det som det alltid pratas om på våren är Lissabonprocessen – och att det nu kommer med som en självklar del ser vi som ett framsteg.

Vi kommer inte – flera medlemsländer delar vår åsikt – att se till att det blir två parallella spår, utan de här sakerna hör ihop; det kan jag försäkra, Ulf Holm!

När det gäller Berlindeklarationen kommer vi självklart att ha ett möte med nämnden. Det har varit ett första sonderande möte kring detta, och det kommer att bli flera möten kring det konstitutionella fördraget. Men det finns ännu inga förhandlingar.

Tillsammans med EU-nämndens sekretariat försöker vi få till stånd ett datum mycket snart så att vi kan ha ett särskilt samtal om just detta. Vi har tydligen till och med redan bokat ett datum – det hör jag nu här.

Jag är självklart beredd att svara på alla frågor och diskutera saken då – det är lite grann utanför dagens dagordning, men självklart ska det vara så. Likaså gäller det övriga berörda utskott. Konstitutionsutskottet har, som sagt, redan fått information om detta. Utrikesutskottet ska få information nästa vecka. Det finns alltså inget skäl att frukta att det här kommer att gå till på annat sätt än som är brukligt.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Vi kommer att informera nämnden om datum för träff i vår beredningsgrupp. Jag tror att det blir den 14 februari. Men vi återkommer till det innan vi avslutar dagens möte.

Anf. 15 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Om det är så som Cecilia Malmström säger, att Sverige har framfört att miljöfrågorna måste bli en integrerad del av Lissabonstrategin – vilket är den ursprungliga tanken när det gäller Lissabonstrategin – har Sverige misslyckats eftersom ordförandeskapet tycks ignorera det ganska ordentligt i det underlag vi nu fått. Här står det inte om en naturlig koppling i Lissabonstrategin också till miljöteknikutveckling och så vidare.

Är det bara Tyskland som stoppar? Om inte, vilka andra länder är det då som stoppar ett införande av detta i Lissabonstrategin som en naturlig del? Sverige verkar stå ganska ensamt om det inte var Sverige som op-
ponerade sig.

När det gäller konstitutionen var det väl mest fråga om inte den diskussionen ska upp på detta EU-toppmöte eller om det ska vara separat. Det finns inte med som en viktig punkt här. Det verkar lite konstigt med tanke på deklarationen i Berlin någon vecka senare. Är det verkligen inget korridorsnack eller någon liten lunch om just konstitutionen på detta EU-toppmöte så verkar det väldigt märkligt.

Anf. 16 PER BILL (m):

Ordförande! I konstitutionsutskottet har vi haft en mycket bra föredragning av Nicola Clase om de här frågorna. Det här är en av de första gångerna som den nya riksdagsordningen gäller. Det kommer att vara lite av *learning by doing*, det vill säga: Var ska frågorna hamna? Som vi ser det kommer mycket av det här inte till EU-nämnden utan i första hand till konstitutionsutskottet och utrikesutskottet. Men naturligtvis måste vi hitta en form där alla tre delarna känner sig involverade.

Det som också rör till det här är att vi för tillfället inte riktigt är på det klara med vad Berlindeklarationen är och vad Berlindeklarationen inte

är. Intrycket senast var att Berlindeklarationen lite slarvigt mer skulle kunna ses som en liten pamflett på ett par tre sidor som ligger där på högtidsbordet när det ska ätas supé och som snarare handlar om 50 år av stor framgång och fred i Europa – *inte* att det ska ses som att man återuppväcker konstitutionsdiskussionen från reflexionsperioden.

På sikt är det väldigt viktigt för oss att få reda på vad Berlindeklarationen är och vad som kommer att hända med konstitutionen. Jag ser framför mig att vi om vi kommer i gång med konstitutionsarbetet i EU kanske tillsätter ett sammansatt utskott om vi hittar en bred majoritet för detta i riksdagen – alltså att flera utskott kommer att vara involverade i att följa arbetet med konstitutionen.

Men om det mer är två sidor om EU:s framgångar under 50 år känns det lite övermaga att tillsätta ett sammansatt utskott. Här blir det viktigt att vi så fort som möjligt får reda på vad det är som kommer att hända och att riksdagen därefter i stor enighet kan formera sig på ett klokt sätt.

Anf. 17 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vill bara ta upp en ordningsfråga. Det är faktiskt inte det som vi har tagit beslut om i riksdagen, att EU-nämnden inte ska ha frågor som rör Europeiska rådet. De ska alltid upp i EU-nämnden. Jag ville bara klargöra det för Per Bill så att det är alldeles glasklart att det här borde ha varit uppe även i EU-nämnden, inte bara i konstitutionsutskottet. Allt annat är fel.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Låt oss konstatera att alla partier i EU-nämnden kommer att ingå i beredningsgruppen. Vi kommer att få ha diskussionen om den här biten vid tillfället, och det kommer att ske väldigt snart.

Var frågorna hör hemma, om det är i konstitutionsutskottet, EU-nämnden eller utrikesutskottet får vi väl ta en diskussion om. Det här får värka fram. Det är inte riktigt klart och tydligt beskrivet, men vi vill gärna ha del av de här övergripande frågorna även fortsättningsvis i EU-nämnden, skulle jag tro.

Anf. 19 ULF HOLM (mp):

Jag skulle bara vilja säga att det är lite komplicerat med det konstitutionella fördraget. Det finns väl beskrivet i den återrapport som vi fick på s. 4 vad det innebär. Där står det att det ska vara visionärt framåtblickande och gynna konsensus och vara kort och läsbart. Men det står också att en medlemsstat har uttryckt att processen var märkligt påhittad, och det var *completely crazy*.

Visst, det är inte en diskussion bara här utan tydligen även på ministerrådsmötena om den här ordningen. Det är där jag menar att det är lite märkligt om inte den här processen och diskussionen kommer att tas upp på EU-toppmötet nu i mars. Det är därför som jag ställde frågan. Det är det jag inte riktigt får att hänga ihop. Inte ens ordförandeskapet vet riktigt var frågan hör hemma. Det är därför det blir förvirrande för oss också. Det är viktigt att regeringen är väldigt tydlig på de här punkterna om de svenska åsikterna och om hur det förankras här i riksdagen.

Anf. 20 JACOB JOHNSON (v):

För att förtydliga mitt tidigare inlägg anser jag att den svenska linjen borde vara att Berlindeklarationen, processen med det konstitutionella fördraget borde vara en punkt på Europeiska rådets dagordning.

Anf. 21 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Den nya riksdagsordningen, som nu diskuteras i riksdagen, håller naturligtvis på att värka fram, och alla försöker finna sina roller. Regeringen är alltid mycket villig att komma och samtala med både EU-nämnden och andra utskott, men vi får tillsammans hitta hur detta ska ske på lämpligaste sätt och reda ut var frågorna ska ligga. Vi kommer som sagt att diskutera de här frågorna mycket kort tillsammans med beredningsgruppen.

Det finns ingen vare sig hemlig eller offentlig dagordning från mötet som nu talar om att de här frågorna ska diskuteras vare sig nu på måndag eller vid nästa möte med allmänna rådet eller toppmötet. I så fall hade jag naturligtvis redovisat det för nämnden. Vad som sägs i korridorerna är inte alltid lätt att veta i förväg, men det finns inget formaliserat där man ska diskutera detta, i alla fall inte hittills.

Det är två parallella spår. Berlindeklarationen är i samband med att man högtidighåller 50-årsjubileet, och i samband med det ämnar man anta en kort kärnfull deklaration som pekar på EU:s framsteg och några av de utmaningar som man står inför. Tyska ordförandeskapet har sagt att det ska vara en kort deklaration på 2–3 sidor som man ska kunna enas om. Den är fri från den konstitutionella processen, som egentligen rullar i gång senare och där förhandlingarna inte har börjat ännu. När de gör det kommer vi naturligtvis att se till att informera och försöka samråda på alla möjliga sätt i den form som ni väljer, om det sker övergripande i utskott eller i specialberedning. Det är naturligtvis upp till er att bestämma.

När det gäller Lissabonstrategin kan man återigen, Ulf Holm, se det som en framgång. Den har en stor betydelse i klimat- och energifrågorna på ett toppmöte, som vanligtvis bara brukar handla om Lissabon och så lite allmänna frågor som nämns deklatoriskt. Detta har en så otroligt stor tyngd. Ingen politiker med självaktning i något parti eller något land kan ignorera det enorma tryck som finns i den här frågan från medborgarna. Jag tror att vi kommer att se att det här är en av de frågor som kommer att dominera EU-diskussionerna och alla de som kommer att relatera till energi- och klimatfrågor under mycket lång tid framöver. Här har EU stora ambitioner och stora uppgifter naturligtvis och stort tryck på sig. Men detaljerna i det kan ni naturligtvis diskutera med näringsministern när hon kommer hit.

Anf. 22 URBAN AHLIN (s):

Jag vill bara kort fylla i vad Per Bill egentligen började med här. Det handlar inte bara om att det ska finnas en information och ett samråd. Jag tror att en del av den frustration som ledamöterna känner bottnar i att riksdagen inför den regeringskonferens som var förra gången var djupt involverad och tog beslut, tog fram betänkanden och tillkännagivanden mot den regeringen om vad som skulle vara de svenska förhandlingspositionerna.

Nu kör en process i gång. Det är klart att vi alla letar efter hur vi ska agera här, men jag tror att det väsentliga är att vi är klara över att det är två olika delar i det: den ena information och samråd, den andra hur vi ska organisera oss i riksdagen för att kunna tala om vad det är för förhandlingspositioner i det konstitutionella fördraget.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan.

Då vi inte har några A-punkter eller några ytterligare frågor tackar vi statsrådet Cecilia Malmström och går vidare till punkterna 2 och 3 om WTO-förhandlingarna. Det är statsrådet Sten Tolgfors som redogör för detta.

Anf. 24 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Bakgrunden för denna punkt är att Doharundan suspenderades i somras på grund av att man konstaterade att man inte gjort tillräckliga framsteg, och då fanns det inte förutsättningar att komma fram. Men glädjande nog har förhandlingarna återupptagits där Davosmötet på många vis blev startskottet. Där möttes många av de centrala aktörerna, och där fanns också en stor enighet om att förhandlingarna skulle återupptas.

Vi har under en tid upplevt att det har funnits en ny energi i diskussionerna. Det som har skett den senaste tiden är att ledare som Bush, Blair och Lula har markerat sitt intresse för att komma till ett avslut och nå framgång för rundan.

Det är ont om tid, som vi bedömer det och som de flesta gör. Den amerikanska presidentens förhandlingsmandat, som kallas för TPA, löper ut i sommar. Nu är situationen så att det är en republikansk president och en demokratisk kongress, och då handlar det om att det förmodligen måste produceras någon form av mini *breakthrough* under april, skulle jag gissa, för att kongressen skulle vara beredd att förlänga detta mandat för Bush.

Om detta nu inte skulle lyckas, om än en gång saker skulle gå i stå, tror jag att vi står inför en ganska lång väntan och att det hela skulle komma i gång först efter nästkommande amerikanska presidentval. Sedan ska den presidenten finna sin administration och sin bemanning och söka sitt mandat att förhandla. Då talar vi om någon gång 2009–2010 som nästa chans, om den här inte tas till vara.

Det som behövs är en samtidighet i tre saker. Det behövs att USA är berett att vara flexibelt på internstödet, att EU är berett att vara det i fråga om tullar inom jordbrukssidan och att nya stora industriländer som Brasilien, Indien är beredda att vara flexibla vad gäller NAMA, alltså industri-varor.

Frågan kommer att vara uppe på två sätt under de kommande dagarna. Dels kommer det på söndag att vara en informell handelsministermiddag, där jag utgår från att det här kommer att vara den stora diskussionsfrågan, dels kommer det också att diskuteras på måndagens Gaercmöte.

Kommissionen kommer att göra en lägesrapport, och så ges medlemsländerna möjlighet att kommentera. Det kan tänkas kunna finnas missnöje från något sydligare medlemsland, där man upplever att kom-

missionen visar för stor vilja till flexibilitet i förhandlingarna särskilt på jordbruksområdet. Detta är dock inte vår syn.

Sverige välkomnar varmt att förhandlingarna har återupptagits, och som alla vet är det multilaterala handelssystemet en oerhört viktig prioritet för oss. Vi kommer så klart att göra vad vi kan för att stödja att kommissionen visar nödvändig flexibilitet för att komma fram och att man har ett gott förhandlingsutrymme.

Jag kan också i den här änden nämna att vi i går hade besök av kommissionären Mandelson här i Stockholm. Ett par från nämnden deltog i mötet med honom. En mycket intressant sak och en bra signal att sända var att vi hade en lunch med företrädare både för fackföreningar och för näringslivet och för politiska partier i både majoritet och opposition. Alla sände entydigt samma signal till honom, vikten för Sverige av att rundan går i land med också av frihandel.

De tal för övrigt som hölls under dagen ska nämnden ha fått tillsända via mejl i går kväll om ni vill titta på dem.

Det vi nu kommer att göra är att träffa kolleger. Vi hade besök i december av den franska ministern Lagarde, vi träffade danskarna förra veckan. Vi kommer i februari att åka till USA för att träffa USTR där och diskutera de här perspektiven. Vi kommer också att i samband med de möten som jag nu berättade om söka stöd bilateralt med några av de sydliga länderna och försöka betona de offensiva intressen som Sverige och Europa har i förhandlingarna så att det inte bara rör de defensiva.

Jag tror att det finns goda möjligheter för parlamentariker att göra nytta i de här diskussionerna med kolleger från andra länder och i alla de sammanhang man medverkar i.

Anf. 25 HILLEVI LARSSON (s):

Det mest avgörande är framsteg på jordbruks- och tullområdet för de fattiga länderna i världen. EU bidrar till fattigdom genom detta.

En annan fråga som inte så ofta kommer upp i de här sammanhangen men som jag tycker är viktig och som jag tror många konsumenter tycker är viktig är *fair trade*. *Fair trade* handlar inte om att arbetare i andra länder ska ha samma villkor som till exempel Sverige, utan det handlar om att inte understiga en viss skamgräns. Det handlar till exempel om att undvika barnarbete. Jag tror att många konsumenter gärna hade valt en annan fotboll om de vetat att det var barn som hade tillverkat den de köpt. Detta är ett konkret exempel.

Jag tänkte fråga om det här över huvud taget kommer upp på bordet, till exempel diskussionen att undvika barnarbete.

Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Tack för informationen. Vi får väl hoppas att det här går i lås. Det har vi alla att vinna på, såväl Europa som utvecklingsländerna.

Men jag har en fråga runt det som ministern sade om vikten av att även parlamentariker gör nytta. Vi hade en parlamentarikerkonferens vid månadsskiftet november/december. Där antogs ett uttalande där man var oerhört tydlig med att höja statusen kring Doharundan, WTO-frågorna och frihandeln. Parlamenten skulle vara mera aktiva och mer inblandade kring hela Doharundan. Man menade bland annat att när både ministrar och parlamentariker närvarar vid en konferens höjer det statusen.

Jag skulle vilja fråga dels naturligtvis om ministern instämmer i detta, vilket jag utgår från, dels om ministern vill ta initiativ till att vi kommer vidare kring detta och även får med parlamentariker som är medlemmar i WTO.

2006/07:15
9 februari

Anf. 27 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Hillevi Larsson tog först upp utvecklingsdimensionen. Det är något oerhört viktigt. Vårt eget Kommerskollegium har gjort väldigt goda insatser på det här området. De har gjort simuleringar av vad en framgångsrik Doharunda skulle innebära. De har varit viktiga av flera skäl. Nu kan vi i Sverige ned på hushållsnivå berätta vad en framgång skulle innebära. Vi talar om 2 500 kanske upp emot 3 000 kronor per hushåll i välfärdshöjning om Dohan går i lås. Man har också gjort beräkningar av sådant som effekten för Sveriges ekonomi och på global bnp.

En annan slutsats som de redovisar är att ju mer av handelsliberalisering vi åstadkommer desto bättre är det för de fattiga länderna i världen. Jag delar det perspektivet. Det andra namnet på Doharundan är ju utvecklingsrundan. Det är oerhört viktigt.

En tillkommande sak som jag vill nämna är att jag tror att det är viktigt att vi kommer längre i diskussionen i *aid for trade*, det vill säga stödet och hjälpen till de fattigaste länderna så att de kan delta i förhandlingar och verkställa det som eventuellt blir deras åtagande och faktiskt kan delta i internationell handel.

Jag har mött sådana synpunkter från en del u-länder på temat: Var det här något som flaggades upp för att få oss att bli mer förhandlingsvilliga tidigare, och som sedan försvinner ut i takt med att rundan når fram?

Det är en jätteviktig trovärdighetsfråga att vi från vår del av världen verkligen levererar.

Det var en god poäng.

När det gäller parlamentariskt deltagande vill jag säga att det ännu inte har kommit till en punkt där det är politiska möten eller ministermöten, utan det är förhandlingsgrupper. Jag är öppen för att längre fram göra sådana saker som här nämndes som att ha parlamentarisk förstärkning. Men det är inte aktuellt nu. Det är inte ministrar som träffas på den nivån nu i förhandlingarna.

I går när Peter Mandelson var här hade vi med en parlamentariker från majoriteten och en från oppositionen för att visa intresset och öppenheten för det. Det handlar också mycket om vad ni själva väljer att göra i kontakter med andra.

Hillevi Larsson frågade också om *fair trade*. Det är nog mer en diskussion om de regionala avtalen som EU diskuterar samtidigt. Susanne Eberstein hade den diskussionen uppe med kommissionären i går. Det finns en viss oro. Begreppet *fair trade* används också av dem som egentligen säger att de vill vara protektionister, även om de inte säger det rent ut. Då kan man stänga marknader för de länder som är konkurrenskraftiga på områden där vi inte är konkurrenskraftiga och hänvisa till begreppet *fair trade*. Jag tror att man måste använda det med viss försiktighet om man i grunden är frihandelsvän.

Anf. 28 JACOB JOHNSON (v):

Ordförande! Först vill jag säga att jag stöder att kommissionen bör ha en flexibilitet i sina förhandlingar och ett visst förhandlingsutrymme.

Jag vill lyfta upp frågan om de fattiga ländernas situation i de här komplicerade förhandlingarna. Det blir ju lätt så att det är de stora elefanterna som dansar – EU, USA och stora länder som Indien och Brasilien. Vi måste också stödja att små fattiga länder kan delta i förhandlingarna på ett konstruktivt sätt. De kanske behöver särskilt förhandlingsstöd i de kommande diskussionerna.

Anf. 29 CARL B HAMILTON (fp):

Ordförande! Jag vill understryka en sak. Vi diskuterar ju ofta utrikespolitik och annat och har på något sätt en baksätesroll på det internationella planet. Men i den här frågan när det gäller att försöka påverka våra kolleger i andra europeiska länder har vi en ganska stor roll att tala väl om Doharundan i olika kontakter. Nu är det ett formativt skede. Det handlar om två månader. Antingen blir det nu eller också blir det efter 2010. Jag tycker att det är viktigt att vi är medvetna om det och tar initiativ efter vår förmåga.

För ministerns information vill jag säga att bland annat Urban Ahlin och jag under den förra perioden mycket tydligt har understrukt att det bör vara parlamentariker som eventuella delegationer eller motsvarande utvidgas med snarare än företrädare för olika löst sammansatta oklara ansvarsförhållanden, *non-governmental organizations*, NGO:er – inga namn. Jag tror att det är bättre med parlamentariker. Det var en gemensam hållning från den förra perioden. Den bör väl gälla även under nästa.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag kan ju tillägga att det inte bara gällde de nämnda. Det var hela riksdagens inställning att det bör vara på det sättet.

Anf. 31 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Glöm inte, käre vän, att jag tillhörde samma riksdag förra perioden och naturligtvis delade uppfattningen då, och gör det även nu.

Det togs upp en annan intressant fråga, nämligen om de små fattiga ländernas möjlighet att delta. Jag tycker att man kan börja med att konstatera att det som är intressant och har förändrat spelplanen lite är att det är nya och stora aktörer som tar för sig på ett annat sätt i den här rundan än tidigare. Vi ser en återspeglning av att världsekonomin förändras också i hur förhandlingarna förändras.

Vi har stora växande länder som har ett växande inflytande, Brasilien och Indien till exempel.

Sverige är ett av de länder som tar frågan på stort allvar. Vi har ett handelsrelaterat bistånd på 300 miljoner ungefär. Vi flyttar upp den ambitionen.

Jag delar synen att det är viktigt att få det här på plats. Jag nämnde det redan i mitt förra inlägg. Det finns en risk för att de små fattiga länderna tycker att man inte lyssnar till dem. Jag hade sådana samtal med bland andra Unctad när jag var i Genève före jul. Jag delar uppfattningen. Jag tycker att Sverige gör vad man kan, men vi ska försöka komma fram ändå mer med tillkommande politiska initiativ på området.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan.

Vi går vidare till punkt nr 3 som också är en WTO-fråga.

Anf. 33 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Det här blir förmodligen en A-punkt. Den kommer förmodligen inte att diskuteras. Jag kan nämna något ändå om ordföranden vill det.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Det är upptaget som en beslutspunkt, så det är bra om statsrådet säger något kort. Det är en tekniskt komplicerad fråga, har jag förstått.

Anf. 35 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Det handlar om statlig upphandling och ett franskt förslag som de har drivit sedan i somras om att införa positiv särbehandling av små och medelstora företag. Detta ska drivas inom ramen för WTO-förhandlingen om offentlig upphandling.

Frankrike och>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< presenterade ett utkast till rådsslutsatser vid 133-kommitténs möte den 26 januari. Det visade sig att flera medlemsstater, som Sverige, hade starka invändningar mot förslaget.

Ordförandelandet Tyskland presenterade då ett kompromissförslag inför 133-kommitténs möte den 2 februari. Det förslaget skiljer sig markant från det första franska förslaget som presenterades.

Det finns nu inga förslag till specifika förmåner för små och medelstora företag, vilket fransmännen hade velat. Det gjorde att samtliga medlemsländer kunde acceptera ordförandens förslag. Det är det som gör att det troligtvis inte kommer att diskuteras på Gaercmötet.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Jag tackar statsrådet Tolgfors för informationen.

Vi går vidare till utrikesministern och frågorna kring utrikespolitiken. Det är punkt nr 4, som handlar om förbindelserna med västra Balkan. Varsågod, utrikesministern.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ordförande! Det är väl inte så svårt att förutse att västra Balkan sannolikt kommer att bli den dominerande frågan på mötet på måndag, även om det finns en del andra frågor som är komplicerade.

Jag vet inte i vilken utsträckning slutsatserna är distribuerade. Det fanns ett utkast på Kosovodelen och det har sedermera kommit ett utkast på Serbiendelen. Jag vill göra reservationen att bägge dessa texter är föremål för fortsatta diskussioner. Sammanträden pågår *as we speak* för att försöka överbrygga en del skillnader i perspektiv.

Nämnden är rimligtvis förtrogen med materien i dess helhet så jag behöver väl inte gå in så mycket i det. President Ahtisaari presenterade ju sitt förslag i Belgrad och Priština den 2 februari. Han underströk att det

var ett arbetsdokument. Han inbjöd parterna till ett möte i Wien den 13, alltså nästa vecka, för att presentera sina synpunkter. Det har, föga förvånande, sedermera framkommit att det här har vissa komplikationer i förhållande till den serbiska regeringsbildningsprocessen.

Vid EU-trojkans möte i Belgrad i torsdags eller fredags förra veckan framförde den serbiske presidenten önskemålet att man skulle skjuta på förhandlingstillfället. Vi har ännu inte några konkreta besked. Från både trojkans och andras sida har det uttryckts förståelse för det serbiska önskemålet, men exakt när det kommer att ske vet vi inte.

Det finns kanske inte så mycket att tillägga om konklusionerna på Kosovodelen. Jag svarar gärna på frågor. Detta är kanske inte rätt tillfälle att gå in i detalj på Ahtisaaripaketet, men jag kan svara på frågor där också om det finns intresse för det. Vi välkomnar att detta nu har lagts fram.

Vi understryker vikten av att bägge parter deltar konstruktivt i processen. Vi säger att det därefter är tid att gå vidare. Då handlar det om att gå vidare till FN:s säkerhetsråd och att genom ett beslut där skapa underlag för den ESDP-mission som kommer att ingå i den internationella närvaron i det Kosovo som då kommer att framkomma.

Den text som föreligger är ett utkast. Där föreligger ett antal öppna punkter från olika länders sida. Från svensk sida kan vi enligt regeringens bedömning leva med den här texten. Den kan också förändras i olika riktning, men då inom den ungefärliga ram som jag har angett på denna punkt.

På Serbientexten, som jag utgår ifrån att nämnden har tillgång till, finns det anledning att vara mer öppen i den meningen att det där är mer skilda perspektiv som möts i de samtal som för ögonblicket pågår i Bryssel. Jag förutser att detta delvis kommer att vara öppet tills vi samlas på måndagen.

Problemet är att det inte finns någon serbisk regering och att det inte kommer att finnas någon på ett bra tag. Vi har ett behov av att sända en positiv signal. Det hänger ihop med många faktorer. Det finns naturligtvis en Kosovokomponent i det.

Det som nu finns i utkastet från ordförandeskapet är något som stämmer väl överens med vad vi från svensk sida har förordat. Vi har absolut inga problem med den här texten, men exakt hur den kommer att utfalla beror på en ganska komplicerad förhandlingsprocess som förestår under de närmaste dygnet.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Med tanke på den diskussion som har varit i medierna om öppenheten i EU-nämnden vill jag säga att vi i EU-nämnden är tacksamma över den öppna dialog vi kan ha med statsråden fortsättningsvis. Jag hoppas att vi kan fortsätta med det.

Anf. 39 JACOB JOHNSON (v):

Ordförande! Jag är kanske inte helt uppdaterad i alla dokument, men i den kommenterade dagordningen från Utrikesdepartementet står det att regeringen kommer att verka för att rådet sänder en tydlig signal till Serbien om att EU står berett att stödja landet under vissa förutsättningar som är ganska väl kända.

Min fråga är: Är inte den signalen redan utsänd? Vad är nytt från regeringens sida med att verka för en sådan signal? Jag trodde att signalen var sänd sedan flera år.

2006/07:15
9 februari

Anf. 40 URBAN AHLIN (s):

Jag vill understryka det som ordföranden sade om att det var en del diskussioner i medierna om hemligstämplingar i EU-nämnden. Jag delar ordförandens uppfattning att det är väsentligt att vi ledamöter får information även om sådant som kanske blir hemligstämplat vid dagens sammanträde därför att det har med en förhandling att göra. Det är positivt att det är så. Från Socialdemokraternas sida vill jag säga att vi inte har något emot att utrikesministern och andra statsråd här säger saker som sedan måste hemligstämplas åtminstone för en viss period. Det är därför vi är här. Det tycker jag är bra.

Med anledning av Kosovo har jag en fråga. Jag har förstått att Cypern och Rumänien är några av problembarnen när man diskuterar slutsatserna i EU. Jag är lite nyfiken på hur de resonerar. Vad är tanken?

Jag vill understryka vikten av att Europeiska unionen står enad bakom Ahtisaaris rapport. Om inte USA och Europeiska unionen står enade bakom Ahtisaari har vi stora problem framför oss. Vi ställer upp på den linje som regeringen har visat.

Jag är lite nyfiken på att höra något om Cyperns och Rumäniens tankar.

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Jag tar min utgångspunkt i det som sades angående öppenheten. Jag noterar detta. Det innebär att jag kan ta ut svängarna något mer när jag svarar på frågor.

Jo, det är riktigt att det finns ett antal länder vars förtjusning över processen håller sig inom hanterbara gränser. Det får man nog ha en viss historisk förståelse för.

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<< Det är viktigt att bibehålla enigheten i frågan. Det understryks också i slutsatserna. Men det är samtidigt viktigt att vi kan manövrera detta på ett sätt så att vi kan minimera spänningarna.

Det finns de som har en tuff inställning och säger att man ska köra över serberna, ryssarna, säkerhetsrådet och göra något. Det är farligt. Det kommer att leda till elände. Det kan leda till elände i andra delar av Europa, och det kommer förmodligen att leda till att statusöverenskommelsen inte går att förverkliga på marken. Därför har vi understrukt mycket tydligt vikten av en dialog, också med Belgrad, skillnaden mellan ett mjukt nej från Belgrads sida som man åstadkommer med hjälp av en dialog och ett hårt nej som därmed innebär skillnaden mellan ett avtal som går att genomföra och ett avtal som inte går att genomföra. Det är förmodligen också skillnaden mellan någonting som det går att få ett beslut om i säkerhetsrådet och att inte få ett beslut om i säkerhetsrådet. Det är där som spänningsförhållandet ligger.

Sedan finns det andra aspekter i statuspaketet som också kommer att vara föremål för diskussion. Hur omfattande ska det internationella maktutövandet i Kosovo vara? Man kan omsätta detta till frågan om hur självständigt Kosovo ska bli. Där finns det de som anser att man i Bosnien kunde diktera detta och göra det till ett europeiskt protektorat, och då kan Kosovo också bli ett europeiskt protektorat. Då blir Kosovo det självständiga europeiska protektoratet Kosovo. Det har sina sidor, inte minst i ljuset av de utmaningar vi kommer att stå inför.

Jag nämner detta som exempel på de problemställningar vi står inför. Det återspeglas inte i någon högre utsträckning i texterna – och ska inte heller göra det för ögonblicket.

Anf. 42 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill gärna ha svar på min fråga. Vad är nytt i att regeringen ska verka för en tydlig signal till Serbien?

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Förlåt. Jag ber om ursäkt. Det är alldeles korrekt att jag inte har svarat på den frågan.

Nytt i den text som föreligger är följande. Låt oss gå tillbaka till hösten. Kommissionen inställde SAA-förhandlingarna – inte suspenderade. Det var mer ett administrativt beslut av politisk karaktär. Man inställde SAA-förhandlingarna med Serbien i och med att Mladić inte levererades. ICTY gjorde bedömningen att nivån på samarbetet med ICTY icke var tillfredsställande.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 44 JACOB JOHNSON (v):

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<◇>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<◇>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m):

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Vi går vidare till ärende nr 5, som handlar om Sudan.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Detta är något som kallas för falsk B-punkt, det vill säga en punkt där det finns slutsatser men där det inte förutsätts någon diskussion. Anledningen till det är inte att frågan inte är viktig men att den inte befinner sig i ett sådant skede just nu att den är föremål för nya

ställningstaganden. Slutsatserna fokuserar framför allt på behovet av en politisk lösning i Darfur. Jag utgår från att detta är distribuerat till nämnden. Ja.

2006/07:15
9 februari

Jag vill speciellt understryka punkten nr 4. Man måste få till stånd ett återupptagande av den politiska processen i Darfur. Det är inte alldeles okomplicerat. Det handlar inte om att ändra i det fredsavtal som slöts förra året utan det handlar kanske om att tillägga, förklara eller utvidga fredsavtalet. Uttrycket ”ändra” får inte användas. I samband med det ska det självfallet ske ett förverkligande av de överenskommelser som finns angående FN:s förstärkning av AMIS-styrkan, övergången till den planerade AU–FN-styrkan. Här uttalar vi starkt stöd för de förenade ansträngningarna av Afrikanska unionen och av FN, de två envoyéerna, sändebuden, Salim Salim och Jan Eliasson. Men det är framför allt punkten 4 som jag vill fästa nämndens uppmärksamhet på. Jag är inte säker på att det är sagt så tydligt tidigare, men i den mån det är något nytt är det möjligtvis detta.

Anf. 48 URBAN AHLIN (s):

Det är en fråga som berör punkterna 4 och 5 i det material vi har fått. Det handlar naturligtvis om Darfur. Jag tar utgångspunkten i att Gareth Evans, den förre australiska utrikesministern, som nu är ledare för International Crisis Group, efter förra mötet med utrikesministern kritiserade EU skarpt för att vara för tamt, att man bara presenterade deklarationer och aldrig lade fram förslag på åtgärder. Han pekade på det olyckliga med att FN är blockerat av stormakter med vetorätt och att EU borde, med tanke på sin värderingsgrund, ändå gå före och ställa större krav på Sudan i stället för att bara presentera deklarationer.

Idéer som International Crisis Group presenterade var att stärka sanktionerna som finns mot vissa privatpersoner, ta in flera personer i dessa sanktioner, reseförbud och frysta tillgångar. Man lyfte fram idéer om att införa embargo mot de oljeproducerande företag som fanns där. Lundin Petroleum nämndes.

Jag vill inte dra detta vidare än så, men när man läser slutsatserna i dokumentet – falsk B-punkt – som det finns en överenskommelse om, är det litet tråkigt att det framkommer att rådet är berett, att rådet upprepar sin beredskap att komma med starkare åtgärder, främst inom ramverket i FN. Sanningen är väl att vi behöver göra något. Frågan är om det ändå inte är dags att Europeiska unionen ser till att stärka sina sanktioner mot vissa personer. Det blir mycket svårare att införa ett handelsembargo mot vissa producerande företag, men vi kan nöja oss med att fundera på de olika personer som har varit involverade i folkmordet eller sådana i Sudans regering som hindrar implementeringen av FN:s deklarationer. Jag är nyfiken på detta.

Ställer verkligen Sverige upp på det som står i slutsatserna? Jag undrar detta mot bakgrund av att de borgerliga tydligt under oppositionstiden ställde starka krav på regeringen över hur man skulle agera i konflikten i Darfur. Därför föreslår jag det. Är det inte rimligt att ställa krav på den svenska regeringen att driva i EU att sanktionsinstrumentet ska stärkas?

Anf. 49 ULF HOLM (mp):

Jag har en liknande fråga som tidigare talare har framfört. Jag tycker också att slutsatserna andas en defensiv hållning. Redan i återrapportern från förra utrikesministermötet framkommer det att en medlemsstat menade att frågan om flygförbud bör aktualiseras. Det var uppenbarligen inte Sverige, men det var något annat land. Då har förmodligen frågan börjat diskuteras. Jag tycker nog att Sverige bör ta initiativ och lyfta fram frågan.

Då kommer säkert utrikesministern att säga att det är för sent att ta med här. Men man bör i alla fall lyfta upp frågan på utrikesministerns bord. Vi måste få en lösning på problemet. Det har pågått alldeles för länge. Även International Crisis Groups förslag bör lyftas fram, som Urban Ahlin redogjorde för. Det gäller reseförbud, frysa tillgångar för regeringen och strypa landets oljesektor. Det är frågor som har tagits upp och som skulle få effekt. Utrikesministern bör ta upp detta på mötet, även om det inte riktigt kommer med i dessa slutsatser eftersom de antas redan på måndag. Men frågan ska förberedas ordentligt, och vi ska skärpa tonen ordentligt.

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag lämnar, Urban Ahlin, den inrikespolitiska historien i detta åt sidan.

Slutsatserna är i och för sig bra>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

De arbetar nu med punkten 4 och punkten 5. Jag kan inte, och vill inte, göra en bedömning. Jag håller nära kontakt med dem, men jag vill inte här redovisa någon bedömning av möjligheterna till framsteg. Men de här texterna skulle inte finnas här om de hade rapporterat bedömningen till oss att det inte finns några möjligheter till framsteg. Så länge det finns möjligheter till framsteg för att få in FN-styrkan, för att förstärka AMIS, för att förstärka fredsprocessen, för att därmed säkra det humanitära hjälparbetet, tror jag inte att man ska dra undan mattan för dem.

I detta ligger att det kan vidtas sanktioner. Det finns en sanktionslista när det gäller individer. Det sker en löpande värdering av listan>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Just nu tror jag att den allmänna bedömningen är att vi inte ska dra undan mattan för Salim Salim och Jan Eliasson. Vi ska uttala starkt stöd för deras insatser. Om de kommer tillbaka och säger att det inte går ska vi självfallet pröva alla de insatser som kan göras.

Flygförbud nämndes. Det är väl mer en fråga för Natokretsen. EU har inga möjligheter att genomföra några flygförbudsåtgärder. Det är väl en diskussion som mer operativt får föras inom en länderkrets där Sverige inte ingår.

Anf. 51 JACOB JOHNSON (v):

I underlaget står det att finansieringen av AMIS kan förväntas stå i fokus. Jag undrar hur läget är i det dokument vi har framför oss. Det står här att EU *remains committed to supporting AMIS*. Finns det något mer substantiellt att säga om finansieringen?

Det är naturligtvis en intressant fråga om resurser kan komma på bordet från EU:s sida.

Jag tänkte också knyta an till den diskussion som har förts om sanktioner. I vad mån har vi i kontakter med de särskilda sändebuden – Jan Eliasson har redan nämnts – fångat upp sådana signaler som skulle tyda på att sanktioner i det läget skulle främja deras arbete?

Anf. 53 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Vi förväntar oss inte vare sig diskussion eller beslut vad gäller AMIS-finansieringen. Det är föremål för fortsatta diskussioner. Det är en mycket komplicerad fråga. Den kommer att vara komplicerad både när det gäller EU-pengar och möjligtvis också när det gäller nationella pengar. Även om det ligger utanför EU-nämndens mandat vill jag möjligtvis avisera att vi kommer att få motsvarande komplicerade diskussioner vad gäller AU-styrkan i Somalia. De möjligheter vi har haft sedan tidigare att via fredsfaciliteten finansiera är i stort sett uttömda. Ytterligare pengar finns praktiskt taget inte. Att ta dem ur nationella budgetar är i teorin möjligt, men nämnden är väl medveten om vilka budgetmedel som står till förfogande i Sverige och de restriktioner som finns vad gäller användning av dem. Detta är det föga tillfredsställande svaret på den viktiga frågan om hur vi löser AMIS finansiering. Det är mycket besvärligt.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Vår inställning är att det är det som måste ha så starkt stöd som möjligt.

Sedan kan det komma ett annat läge längre fram. Jag hoppas att det läge som kommer längre fram är att vi får möjlighet att också bidra vad gäller fredsbevarande trupp. Jag har haft diskussioner i dag på morgonen med företrädare för norska regeringen. Vi har gemensam planering med Norge om en ingenjörsbataljon. Men det förutsätter en överenskommelse. Man får lite välja vilket ben man ska stå på när man ska hantera sådana situationer. Det ben vi försöker att stå på så länge det går är att vi kan få en överenskommelse som stärker fredsprocessen, som möjliggör för det humanitära hjälparbetet och som gör det möjligt att få in den fredsstyrka där en del är förberedd av Sverige tillsammans med Norge – för att vara alldeles ärlig; Norge tillsammans med Sverige. Det planerade norska bidraget är större än det svenska.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag vill informera nämnden om att näringsministern ska komma kl. 11. Hon har något i andra ändan som hon måste göra. Vi har ett flertal intressanta punkter kvar med utrikesministern. Detta var bara en upplysning.

Anf. 55 ULF HOLM (mp):

Vi kan berätta för näringsministern att hon inte ska boka in tider alltför tidigt efter EU-nämnden. Här har vi viktiga frågor. Sudan är en sådan viktig fråga där vi har trampat vatten i flera år. Här behövs ett större engagemang.

Det är lite fegt att säga att vi nu får vara nöjda. Det står i återrapporten från förra utrikesministermötet att en medlemsstat – jag vet inte vilken

– lyfte fram frågan om flygförbud. Frågan är vilket land det var, om det medlemslandet skulle få en större krets där Sverige ingår som kan lyfta fram frågan ordentligt. Även frågan om sanktioner mot till exempel oljeindustrin skulle kunna tas upp. Det kan ske påtryckningar. Det vore viktigt om EU tog något initiativ, inte minst för att påverka företagen att dra sig tillbaka för att slå undan benen för regimen.

Jag byter ämne totalt. Det står faktiskt i underlaget från UD att frågan om finansiering av AMIS förväntas bli den stora frågan. Nu säger utrikesministern att det inte alls blir så. Utrikesutskottet kanske ska fortsätta föra den diskussionen. Men jag tycker nog att visst kan vi ha statsfinansiella problem här, men det är ingenting mot de problem som finns i Sudan. Det är ett dåligt argument. Då bör man nog prata med finansministern om att lägga värderingarna och prioriteringarna rätt för att få ett slut på problemen i Sudan.

Anf. 56 URBAN AHLIN (s):

Herr ordförande! Först förstod jag inte riktigt Carl Bildts släng om att jag hade grottat ned mig eller något sådant i den inrikespolitiska historien. Vi hade en ordentlig diskussion i svenska riksdagen om vår relation till Sudan och hur vi såg på folkmordet i Sudan. Jag trodde att det var en utrikespolitisk fråga som drevs från de borgerliga på den tiden. Men det är möjligt att det är skillnad på Moderat Classic och Moderat Light.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Jag är lite förvånad med tanke på det höga tonläget. I den förra utrikespolitiska debatten för ett år sedan betonade den som var utrikespolitisk talesman för Moderaterna, Gunilla Carlsson, att det gällde att ha en moralisk kompass i utrikespolitiken. Sedan ägnade hon resten av sitt tal åt just situationen i Darfur och att vidta sådana åtgärder. Nu har vi chansen.

Jag försöker inte att ta några enkla och billiga poäng på Lundin Petroleum eller sanktioner mot oljebolagen. Jag tror inte heller på den idén. Jag vill hellre ha smarta sanktioner riktade mot vissa personer i Sudans ledning som faktiskt hindrar att missionen kommer på plats och är delaktiga i det som sker i Darfur. Det är ett rimligt krav. Lundin Petroleum lyder väl under schweizisk lagstiftning, och vi kommer inte åt dem ens med EU-beslut. Jag har lite svårt att förstå detta. Jag ställer ändå frågan vid EU-nämndens bord att vi borde ge utrikesministern ett uppdrag att på det här ministerrådsmötet lyfta upp frågan om att EU – gärna vid ett senare tillfälle eftersom det är en falsk B-punkt, den är redan färdigförhandlad och därmed problematisk – ska göra en översyn av listan och se om de sanktioner som finns kan göras skarpare.

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Först var det frågan om finansieringen av AMIS. Allt detta är en rörlig materia. Det är levande dokument. Ibland kan detta förändras mellan olika dokument. Det som kommer att inträffa vid detta möte är att denna text antas. Det förutsätts ingen diskussion. AMIS-finansieringen är icke utlöst. Det kan vi tycka att den borde ha varit, men det är den inte. Jag delar bedömningen att detta är en viktig fråga.

För all den fokusering på AMIS och FN-styrkan, hybridstyrkan – och vi vill ha in den, är här punkten 4 alldeles avgörande, det vill säga att vi får fredsavtalet om Darfur att fungera. Jag vet inte om jag har sagt det

förr, men var och en som har någorlunda kännedom om situationen i Sudan och hur Sudan ser ut vet att vi kan skicka in de samlade europeiska arméerna i detta område och det kommer inte att hjälpa om det inte finns ett fredsavtal. Fredsbevarande styrkor förutsätter en fred att bevara. Styrka kan aldrig ersätta fred. Därför är fredsprocessen det viktigaste, och styrkan kan sedan stödja fredsprocessen och göra den möjlig. Men fredsprocessen är avgörande, och den krackelerar kraftigt i Darfur. Den måste återupprättas. Går svenska styrkan in måste den finansieras och stärkas upp med hjälp av FN. Där hoppas jag att Norge och Sverige ska bidra.

Sedan var det fråga om flygförbud. Det står tydligen i papperen att någon medlemsstat tog upp frågan – vem det nu kan vara. Jag kommer ihåg att i samband med det senaste ministerrådsmötet stod det i tidningen att landet skulle ta upp frågan, men landet gjorde det aldrig. Jag vet inte om det skedde. Det stod i Financial Times att Storbritannien tyckte så. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Någon sådan diskussion har inte förekommit. Det är möjligt att någon enstaka bisats i någon diskussion har passerat – jag ber om ursäkt. Men någon konkret diskussion har det inte varit om detta.

Jag har sysslat med frågor om flygförbudszoner förr. Om en sådan diskussion ska föras ska det ske i Nato. Det är Nato som har instrumenten. Vi har inte de instrumenten. Den samlade politiken måste vi kalibrera, men det har inte varit någon sådan diskussion. Det finns inte ens stabsresurser inom EU att börja utreda så pass komplexa militära operationer som flygoperationer i Afrika av stridskaraktär innebär.

Sedan var det fråga om sanktioner. Nu förstår jag vad Urban Ahlin menar. Urban Ahlin är okej med texten. Det är bra. Det vore olyckligt om vi skulle göra något som skulle kunna uppfattas som att vi inte stöder FN–AU-processen. Det är viktigt att vi är tydliga på den punkten. Vad han tydligen vill är att det ska ske en översyn av de listor som finns vad gäller individer. Det sker en sådan översyn. Det finns listor i FN:s sanktionskommitté. Jag ser i andra papper jag har att det sker en sådan löpande bedömning av individer. Vad som efterfrågas sker redan. Det behöver nog inte understrykas ytterligare.

Sedan är det den i mediadebatten populära frågan om oljeindustrin. All oljeproduktion är vid det här laget asiatisk. Så är det. Så är det förutsett under relativt lång tid framöver. Ska vi göra något åt detta är det FN-spåret som gäller. EU kan i och för sig anta en resolution om att förbjuda isberg i Sudan, men det har ingen effekt eftersom det inte finns isberg i Sudan.

Anf. 58 URBAN AHLIN (s):

Utrikesministern talar om annat. Han talar om isberg i Sudan medan vi andra talar om hur man ska kunna stärka det sanktionsinstrument som EU har.

Vad jag talade om var att vi visst har de här listorna. Det sker en översyn i FN:s sanktionskommitté – visst. Men det som står i slutsatsen är att EU vill gå före och skärpa det här. Det är det vi talar om här. Vi är beredda att visa beredskap att stärka ytterligare sanktioner.

Det var det som var min *point* här; jag tycker att man – du som utrikesminister – ska lyfta fram frågan och att vi ska gå igenom listan i ett

EU-perspektiv och se var vi kan skärpa den. Jag började hela mitt inlägg med att säga att problemet är att FN är blockerat här. EU skulle ju gå före och visa på en värderingsgrund. Då kan man ha de här listorna som utgångspunkt och se var man kan skärpa dem trots att det inte görs i FN:s sanktionskommitté. Jag tror inte att det finns några som helst problem med detta.

Jag har till sist bara en kort fråga. Jag frågade utrikesministern redan förra gången om den uppgift som han upprepade nu igen om att Sverige är berett att sända en ingenjörsbataljon. Jag frågade den gången om det verkligen är sant att vi ska skicka en bataljon till Sudan. Nu säger utrikesministern det en gång till. Jag måste fråga dig om det inte ändå är ett kompani vi talar om.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

På den senare punkten är svaret både–och. Det är en norsk-svensk bataljon i vilken ingår ett svenskt kompani. Så är det. Vi sänder en bataljon från Norge och Sverige och där ingår i storleksordningen ... Jag är inte säker på det exakta antalet. Detta indikerar också att det norska bidraget är större än det svenska. Det är alltså en bataljon som vi sänder och Sveriges bidrag till bataljonen är ett kompani. Det är sådant vi kan en del om.

Vad gäller det övriga är jag inte riktigt på det klara med vad Urban Ahlin egentligen vill. Men det kanske inte enbart är mitt fel. Jag tycker att det är bra att vi är eniga om texten. Vad gäller översynen av individer vill jag bara säga att det sker löpande. Vad göras skall är redan gjort, eller är i varje fall löpande under hantering.

Anf. 60 URBAN AHLIN (s):

Men om du hänvisar till att det är i FN:s sanktionskommitté denna översyn görs är det inte EU som är aktivt. I slutsatserna står att EU är berett att ta till starkare åtgärder. Det är det jag frågar efter här. Därför säger jag att EU borde gå igenom listan och föreslå skarpare sanktioner.

Vi kan gärna leva med den text som finns nu, eftersom jag förstår att det är en falsk B-punkt och att läget är som det är. Men med tanke på den diskussion som ändå har förts i Sveriges riksdag är jag ganska övertygad om att det finns en majoritet runt det här bordet som tycker att tonen ska skärpas. Då borde det vara ett ganska rimligt krav att utrikesministern tar upp en beredskap om att listorna ska gås igenom av EU och att EU kan gå före och ha starkare sanktioner mot dessa personer.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är klart att det förhåller sig så – och det tror jag att Urban Ahlin är väl medveten om – att när det gäller sådana här personer är vi beroende av information som kommer från relativt få organ, om jag uttrycker mig på det sättet.

Vår kännedom om detaljer när det gäller vilken person som betyder vad i olika sammanhang är från svensk utrikesförvaltnings sida mycket begränsad. Det är ett antal länder som sitter på den informationsmängden. Den diskuteras sedermera inom EU, men den diskuteras också i FN-kretsen. Som du säger är detta en EU-diskussion, men i grunden handlar det om FN.

Listningsärenden är föremål för en betydande diskussion från andra utgångspunkter än bara den utrikespolitiska. Sverige har som bekant haft en del synpunkter som har lett till att proceduren i listningsärenden av olika slag inte är alldeles okomplicerad. Nu är jag mer inne på terroristisdan som bekant, men processerna är icke olika.

Jag vill bara upprepa att man nog får ta till väldigt starka förstoringsglas här för att se vad som är skillnaden mellan vad som föreslås och vad som faktiskt sker. Men jag kan väl förstå att Urban Ahlin har ett politisk behov av att få detta att framställas som någonting jättelikt. Jag ska gärna ta fram förstoringsglaset och hitta skillnaden också. Men det krävs förstoringsglas.

Anf. 62 URBAN AHLIN (s):

Frågan är om du kan ta fram förstoringsglaset på ministerrådsmötet eller om du ska ta upp det senare. Det är det det handlar om här.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m):

På ministerrådsmötet räcker det med normala glasögon för att förstå. Det är i EU-nämnden som det krävs förstoringsglas.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Efter denna livliga debatt om Sudan och Darfur kan jag konstatera att det finns vissa ledamöter här som vill att regeringen via EU ska skärpa tonen lite grann.

Men jag finner ändå att det finns en majoritet inför den redogörelse som utrikesministern har gjort om läget och att det därmed finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Anf. 65 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi reserverar oss från vårt håll till förmån för Urban Ahlin.

Anf. 66 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Men vad var det Urban Ahlin krävde då? Det vore bra att veta det.

Anf. 67 URBAN AHLIN (s):

Det var att vi ska kräva av EU att gå igenom listorna och att stärka sanktionerna mot personer som finns med på listan. Det är det det handlar om, helt enkelt.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Men du krävde ingen ändring i texten?

Anf. 69 URBAN AHLIN (s):

Nej, jag ville att du skulle ta upp detta på ministerrådsmötet.

Anf. 70 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Men såvitt jag förstår behandlar vi texten. Är vi överens om texten eller inte? Är det en reservation på texten? Det är det jag vill veta.

Anf. 71 URBAN AHLIN (s):

Jag sade redan inledningsvis, utrikesministern, att jag förstår att detta är en falsk B-punkt. Den har redan förhandlats färdigt, och det skulle se väldigt konstigt ut om vi rev upp diskussionen där. Det är med hänsyn till utrikesministern som jag säger att ni skulle göra på det sättet och att du borde ta upp de här frågorna vid ett senare tillfälle.

Anf. 72 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Du kan inte reservera dig på det sättet. Såvitt jag förstår innebär EU-nämndens behandling att vi tar ställning till en beslutstext. Vi är nu överens om texten, om jag har förstått det hela rätt. Är vi det?

Anf. 73 URBAN AHLIN (s):

Okej.

Anf. 74 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi vill ha det här tillägget så att det är alldeles tydligt att vi vill att ministern ska gå längre på mötet.

Anf. 75 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag upprepar det jag har sagt gång på gång.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Er ståndpunkt kommer ju att framgå av det protokoll som kommer att bli offentligt. Den finns med där.

Samtidigt vill jag ändå konstatera att det finns en majoritet för regeringens uppfattning i den här frågan och för den redogörelse som utrikesministern har gjort.

Anf. 77 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tycker att det är värdefullt att också säga att det finns en enighet om texten, och det har jag uppfattat från Urban Ahlin att det finns.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Där måste jag efterhöra Socialdemokraternas syn. Ställer ni upp på den här texten?

Anf. 79 URBAN AHLIN (s):

Jag har redan sagt detta två gånger: Vi är framme vid en falsk B-punkt. Detta är redan färdigförhandlat. Vi vill inte kränga i onödan.

När vi fick informationen från början handlade det om att detta var en punkt som vi skulle kunna diskutera och ha synpunkter på. Jag vill inte orsaka problem för utrikesministern när han kommer dit, och jag förstår ju att det blir problem om det redan är färdigförhandlat och klart.

Vad det handlade om här var att ge en riktning med tanke på den majoritet som jag är ganska övertygad om finns i Sveriges riksdag för att sanktionerna mot Sudans regering bör stärkas.

Anf. 80 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vill bara klargöra att ingenting är färdigt förrän det är färdigt.

Det är klart att det går att riva upp den här texten om man så skulle vilja. Jag skulle inte rekommendera det, för jag tycker att det är en bra text. Jag tycker att det är värdefullt om det finns en enighet omkring den, och jag uppfattar Urban Ahlin som att det också finns det.

2006/07:15

9 februari

Anf. 81 ULF HOLM (mp):

Ingenting är klart förrän allting är klart; det är i och för sig riktigt.

Jag anser från Miljöpartiets sida att man borde anta större och tydligare skrivningar i texten, bland annat med anledning av det jag sade tidigare. Men jag inser att det kanske inte är lämpligt just nu. Därför har jag ingen reservation, utan mest ett medskick till nästa utrikesministermöte om att agera tydligare och gå längre fram. Det är bättre om man tar den diskussionen i utrikesutskottet först.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Efter den här diskussionen konstaterar jag att det finns en uppställning kring texten. Det finns också en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Jag föreslår att vi går vidare i agendan. Då hamnar vi på ärende 6, som gäller Somalia.

Anf. 83 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Jag utgår från att slutsatserna är redovisade också här. Även här är det en situation där jag inte förutser någon större diskussion. Processen har fortsatt, och jag tror att jag redovisade den relativt utförligt vid ett tidigare tillfälle.

Vi understryker hela tiden behovet av att det sker en försoningsprocess. Vi noterar att president Yusuf vid AU-toppmötet i Addis Addeba nyligen sade att han kommer att inkalla en försoningskonferens.

Jag vill inte säga att de signaler vi har fått sedan dess har gjort oss alldeles övertygade om att förberedelserna för den processen sker på det sätt som vi skulle kunna önska. I dag hålls ett möte i den internationella kontaktgruppen nere i Dar es Salaam där vi kommer att fortsätta trycka på denna del av processen. Vi ser den som avgörande.

För att upprepa vad jag sade tidigare: Styrka kan inte ersätta fred. Däremot har vi även i det här fallet en diskussion om styrka. Den är inte särskilt långt gången, men den afrikanska unionen ska skicka in en styrka. Det talas om två bataljoner från Uganda i första hand. Man försöker få andra också. Det talas om att denna styrka efter sex månader ska ersättas av eller omvandlas till en fredsbevarande styrka under FN. Det löser ju delvis finansieringsfrågorna. Men hitintills är framstegen i denna del relativt begränsade.

Som jag förvarnade om förutser jag att vi vad det lider här kommer att stå i diskussioner som påminner om dem som vi har vad gäller AMIS. Det finns vissa begränsade EU-medel från kommissionen som kan utnyttjas i detta sammanhang, men de är dessvärre relativt begränsade.

Anf. 84 JACOB JOHNSON (v):

Herr ordförande! USA har varit inne i konflikten med militära insatser relativt nyligen. Jag tycker att regeringen och EU via den transatlan-

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Just de där sakerna var föremål för en interpellationsdebatt i kammaren för någon vecka sedan. Jag tror att jag har klargjort regeringens inställning i den delen. Vi vill självfallet ha en utveckling i Somalia där tonvikten ligger både på försoningsprocessen och på närvaro av internationella styrkor med ett mandat från den afrikanska unionen eller från FN.

Vad gäller de amerikanska insatserna – två stycken – har vi alltför begränsad information för att kunna bedöma dem. Det gäller både från den folkrättsliga utgångspunkten och från andra utgångspunkter. Från andra utgångspunkter har vi haft anledning att ställa en del frågor, men det är aspekter som jag redovisade här i kammaren häromdagen, som bekant.

Får jag också bara meddela att såvitt jag förstår är också *options paper* delgivet. Det påverkar ju inte de här slutsatserna, men det är en bra genomgång av en del av den materia som vi står inför. Här är Sverige direkt engagerat genom den internationella kontaktgruppen. Vi lägger en betydande energi i Somaliadiplomatiken i olika delar.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några ytterligare frågor finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går till ärende nr 7, som handlar om Afghanistan.

Anf. 87 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Även här är det mindre betydande dramatik. Det handlar om ESDP-missionen vad gäller polis- och rättsinsatser i Afghanistan som förbereds. Vi ser inga större svårigheter med detta.

I den allmänna öppenhet som nämnden har efterlyst kan jag säga att det är klart att vi har rätt intensiva diskussioner angående de samlade Afghanistanoperationerna och möjligheterna till framgång. Jag var på ett Natoutrikesministermöte där truppbidragarländer bidrog för några veckor sedan. Där diskuterade vi framför allt den militär-politiskt-civila samordningen och avvägningen.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Vi har haft ett kommandobyte i den samlade militära styrkan i Afghanistan under den senaste veckan. Jag vet att detta var föremål för rätt ingående diskussioner på det informella försvarsministermöte som Nato höll i Sevilla i går. Men den diskussionen står vi som bekant utanför även om vi påverkas av den i rätt stor utsträckning. Vi kommer att ha anledning att återkomma vid åtskilliga tillfällen vid Afghanistanoperationens tilltagande komplexitet.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några frågor på Afghanistan finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi går vidare till punkt 8 – Iran.

Anf. 89 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det här kan bli en av de viktigaste punkterna vid sidan av Balkan på detta möte. Det finns inga slutsatser här.

Vi har fört en diskussion fram och tillbaka vid olika möten om när vi ska ha en policydiskussion om Iran. Den blir uppskjuten hela tiden, men jag tror att den kommer att äga rum på måndag. Det finns olika skäl till detta.

Ni känner till läget i stort sett. IAEA kommer att rapportera om huruvida Iran uppfyller de krav som säkerhetsrådet har ställt till, om jag inte missminner mig, den 27 februari. IAEA:s formella rapport kommer att inlämnas efter dess styrelsesammanträde den 6 mars. Det är inte någon djärv gissning att säga att IAEA kommer att rapportera att anrikningsverksamheten eller förberedelse för sådan fortsätter. Vi har anledning att anta att vi i samband med det iranska revolutionsjubileet som är nu på söndag kommer att få olika typer av publika tillkännagivanden från iransk sida vad gäller de så kallade framsteg som man gör i anläggningen i Natans i olika hänseenden.

Jag kan också notera att den iranske chefsförhandlaren Larijani plötsligt har anmält sin ankomst till Europa. Bland andra jag kommer att vara på samma möte som han i morgon och på söndag. Vi kan alltså förutse en mycket intensiv diplomati och verksamhet kring den iranska frågan under de närmaste dygnet.

Kommer detta att leda till konkreta slutsatser? Det återstår att se. Jag tror att det kommer att leda till en mycket intensiv diskussion där vi kommer att fortsätta att understryka den så kallade *two track approach* – så lyder detta vackra uttryck. Det gäller både det diplomatiska och påtryckning. Det är både sanktionerna och försöket att öppna upp förhandlingskanalen.

Jag var häromdagen på IAEA och förde ett längre samtal med el-Baradei också om de möjligheter som kan finnas i bägge dessa avseenden. Det gäller både tekniken och vad vi kan göra vad gäller inspektioner och sanktioner. Det gäller också de möjligheter som kan finnas att på nytt öppna upp förhandlingskanalen. Jag förutser en rätt betydande men måhända informell diskussion på ministermötet som sannolikt icke kommer att resultera i några formella slutsatser, men möjligtvis i reella konklusioner.

Anf. 90 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag är ändå lite nyfiken på utvecklingen av de andra frågor som bedöms kunna vara möjliga att engagera Iran i. Vilka är de andra frågorna? Är det de som nämns i ett av faxen som handlar om regionala frågor och Afghanistan, eller finns det någonting därutöver?

Anf. 91 ULF HOLM (mp):

Jag har en liknande fråga. Jag vet inte riktigt vilken status reflexionspapperet har. Det står att man inte ska dra några slutsatser men att det ska diskuteras. Jag har inte riktigt kläm på det där.

Jag tycker att regeringens åsikt i det här är ganska bred. Man ska ha en mångfasetterad strategi; det kan väl alla skriva under på. Men Från Miljöpartiets sida skulle vi gärna se en särskild inriktning på mänskliga rättigheter och den nukleära strategin. Fokus borde vara på det.

Vi får så mycket papper, så man vet snart inte vad det är man läser. Men i ett papper – och det är regeringens papper – står det att ingen diskussion om utveckling i den nukleära frågan förutses i dagsläget. Det tycker jag är lite märkligt. Den frågan blir alltså tyst. Det är väl trots allt en av huvudfrågorna som borde diskuteras, anser jag.

Anf. 92 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Även på denna punkt är materialen levande. Jag skulle tro att vi får en diskussion åtminstone på lunchen. Det är bara min bedömning, men den bedömningen gör jag mot bakgrund av vad jag tror kommer att inträffa på söndag och de kontakter som Larijani kommer att ha i Europa under de kommande två dygnen. Jag kan ha fel på den punkten, men det gjordes en annan bedömning för någon vecka sedan när dessa papper skrevs. Nu gör jag denna bedömning, och den kan vara fel den också. Det kan se annorlunda ut på måndag.

Kerstin Lundgren frågar om den vidare agendan. Agendan med Iran kan ju beskrivas som hur vid som helst. Men det paket som lades fram från europeisk sida på bordet i början på förra sommaren inkluderade ett erbjudande om samarbete på en lång rad olika punkter. Det handlar om WTO-medlemskap och de regionala säkerhetsfrågorna. Säkerhetsarrangemang och "säkerhetsgarantier" är förmodligen en viktig del av det hela. Expansionen av handelsförbindelserna och tillgången till den civila nukleära teknologin och kärnkraften är också en viktig del av det hela.

Men det är klart att där också finns de politiska delarna – dialogen om mänskliga rättigheter. Det finns också en annan del av detta som inte är föremål för förhandlingar. Vi har ju inga förhandlingar, men detta skulle inte heller bli föremål för förhandlingar med Iran. Det är allt det vi kan göra för att öka kontakterna med och stärka det civila samhället i Iran som en långsiktig strategi för att bidra till demokratisering och omvandling av det iranska systemet.

Men avgörande är att komma i en sådan förhandling att det blir möjligt att diskutera de här sakerna. Där är vi som bekant inte nu. Detta är blockerat av den nukleära frågan. Men för att det över huvud taget ska finnas någon möjlighet att diskutera den nukleära frågan tror jag att vi på ett dramatiskt sätt måste bredda agendan. Det är inte säkert att det lyckas i alla fall, men det är den enda möjlighet som jag ser.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i frågan.

Vi går vidare till punkt nr 9, som handlar om fredsprocessen i Mellanöstern.

Anf. 94 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Låt mig bara säga att det också finns en A-punktsnot vad gäller Iran. Man omvandlar den gemensamma ståndpunkten på ett eller annat sätt; det var det vi diskuterade förra gången. Det är alltså FN-resolutionen som man omvandlar till en gemensam ståndpunkt. Det är ingenting utöver det som vi har diskuterat vid det tidigare tillfället vad gäller FN-resolutionerna, men det är en teknik.

Ni har sett ett utkast till konklusioner för fredsprocessen i Mellanöstern. Jag förutser inte att detta kommer att leda till någon större diskussion i denna del i EU-nämnden. Däremot vill jag inte alls utesluta att det här kommer att se annorlunda ut på måndag. Det har att göra med överenskommelsen i Mecka i går kväll om ett regeringsbildningsuppdrag i Palestina och möjligheten att det bildas en palestinsk samlingsregering under de närmaste veckorna.

Som min reaktion – och den svenska reaktionen – på detta har jag uttalat att vi varmt välkomnar de saudiska ansträngningarna. Ingen har ett intresse av ett palestinskt inbördeskrig. Det kommer inte att gynna någon ansträngning till fred. Men vi måste värdera detta noggrannare när vi ser både personer och program från den regering som blir resultatet av denna process.

Här är det väl inte alldeles svårt att förutse att det på det formella mötet och informellt kommer att bli mycket intensiva diskussioner om hur situationen ska hanteras. Det kan finnas spänningar både över Atlanten, i Mellanöstern och möjligtvis också i den europeiska kretsen. Även om det formellt sett inte står på dagordningen alls kan det mycket väl komma att bli en av de allra viktigaste punkterna på måndag.

Anf. 95 JACOB JOHNSON (v):

Med tanke på den nya situationen med en kommande koalitionsregering i Palestina tycker jag att Sverige bör verka för att lyfta bort sanktionerna mot den palestinska regeringen. Det är nu ej längre en Hamasregering utan en koalitionsregering.

Anf. 96 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Där är vi ju inte än. Det här är en regeringsbildningsprocess. I formell mening har ett brev sänts från president Abbas till premiärminister Haniya där han har ombetts att bilda en ny regering. Han har fem veckor på sig att bilda den här regeringen. Det är först när den regeringen är bildad – och den ska ju sedan vara föremål för en förtroendeomröstning i sedvanlig parlamentarisk ordning – som vi vet hur den ser ut. Det är först då vi kan ge oss in i den konkreta diskussionen om huruvida det som efterfrågas är möjligt eller ej. Vi måste hålla den frågeställningen öppen.

Jag skulle självfallet önska att vi kommer i en situation där jag entydigt skulle kunna svara ja på den fråga som ställdes. Men det kan jag inte vara säker på.

Anf. 97 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag skulle bara vilja höra utrikesministerns bedömning av den fråga som nämdes i rapporteringen från Meckamötet. Här nämdes det ingenting i presentationer eller inriktning om ifall en sådan här samlingsregering skulle vara beredd att erkänna Israels rätt att existera inom säkra gränser. Det nämdes inte heller någonting om huruvida man är beredd att göra ett tydligt avståndstagande från den typ av våld som vi har sett alltför mycket av i området. Det har ju också betydelse för huruvida man kan häva några sanktioner.

Anf. 98 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Detta är högst relevanta frågor som jag inte är alldeles säker på att det finns några alldeles tillfredsställande svar på än så länge. Vi vet inte tillräckligt mycket.

Men enligt regeringsbildningsuppdraget ska regeringen baseras på respekt för av PLO ingångna avtal. Dessa avtal är ju ingångna med Israel. Det är möjligt att det finns avtal med någon annan också, men det är Israelavtalen som avses i detta hänseende. Det hela ska också grundas på det som kallas för *national reconciliation document* – det så kallade fångarnas dokument. Det är mer explicit på den punkten.

Men det här får man göra till föremål för en relativt inträngande textanalys. Av viss betydelse är också regeringens konkreta sammansättning.

Lite vid sidan av detta ligger också frågan om ifall detta verkligen ger en möjlighet till att konsolidera de olika rivaliserande palestinska säkerhetsstyrkorna för att undvika ett inbördeskrig.

Men det är klart att det kan hända att vi får en palestinsk regering som säger att den tydligt respekterar de ingångna avtalen och respekterar den arabiska fredsplanen, som har nämnts i sammanhanget – och den erkänner ju uttryckligen de resolutioner som har antagits av FN:s säkerhetsråd. Men som sagt; textgranskning kommer att krävas.

Vi vet av erfarenhet i sådana här fredsprocesser att alla steg inte tas på en gång. Men det är självfallet viktigt att mycket noggrant värdera de steg som faktiskt tas.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkter i ärendet.

Har vi några övriga frågor som utrikesministern vill kommentera eller ta upp?

Anf. 100 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, jag har två små frågor som jag vill nämna.

Den ena är att portugiserna har flaggat för att de vill ta upp frågan om toppmötet mellan EU och Afrika. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor på den punkten? Om inte så tar vi nästa punkt.

Anf. 102 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det har från fransk sida flaggats för att >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<ska ta upp fallet med de dödsdömda bulgariska sjuksköterskorna vid lunchen. Då får jag lyssna på vad han har att säga. Vi hade detta uppe vid ett tidigare möte, och har relativt tydliga slutsatser. Jag har svårt att se vad det handlar om. Men eftersom det har rapporterats till oss att han tänker ta upp det så rapporterar jag till nämnden att han tänker ta upp det. Någon ytterligare information om detta besitter jag inte. Vår ståndpunkt är klart redovisad från det tidigare Gaercmötet.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:
Finns det ytterligare frågor omkring detta?

2006/07:15
9 februari

Anf. 104 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej. Jag blir bara påmind här om en annan sak som jag möjligtvis ska informera om. Efter det formella mötet i morgon är det ett antal andra möten, bland annat ett möte med västra Balkans utrikesministrar, som vi – eller trojkan, för att vara exakt – har. Det finns möjlighet för andra att delta där. I ljuset av det engagemang vi har i de här frågorna ska jag delta i det mötet. I övrigt är det ett möte med Kazakstan och Kirgizistan. Det sakliga innehållet i dessa möten tror jag inte fordrar nämndens ställningstagande.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns någon A-punkt som utrikesministern vill ta upp speciellt släpper jag ordet fritt på A-punkterna. Om ingen ledamot har någon fråga så tackar vi utrikesministern med medarbetare för dessa intressanta genomgångar. Vi önskar er en trevlig helg.

Anf. 106 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Jag tillönskar nämnden sammaledes.

2 § Transport, telekommunikation och energi (energi)
Näringsminister Maud Olofsson
Återrapportering från ministerrådsmöte den 23 november 2007
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 15 februari 2007

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar näringsministern med medarbetare hjärtligt välkomna hit. Vi ber om ursäkt för att detta har blivit utdraget, men vi har haft utrikesministern här, och det tar ibland lite tid. Det har varit intressanta diskussioner.

Vi går direkt in på agendan, och näringsministern börjar med en återrapportering. Varsågod, näringsministern.

Anf. 108 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Det får väl glädja en näringsminister att det är bra diskussioner i EU-nämnden också om utrikespolitiken. Det är väldigt bra om man är aktiv i det här forat. Det uppskattar vi från regeringens sida.

Beträffande avrapporteringen från den 23 november handlade det då rätt mycket om energieffektivisering. Från kommissionen presenterade man handlingsplanen för energieffektivisering. Man sätter upp ett mål på 20 procent av konsumtionen fram till 2020. Vi antog slutsatser om denna handlingsplan. Det handlade om minimikrav för energiförbrukande utrustning, åtgärder inom byggsektorn, energieffektiviseringspotentialen i transportsektorn och ökad konsumentmedvetenhet. Det var detta som diskuterades.

Detta är känt, och rådet har ställt sig bakom det. Och detta kommer tillbaka som målsättningar i handlingsplanen.

Vi hade också en bra diskussion om åtgärder för att öka energieffektiviseringen och se till att energieffektiviseringsfrågorna även lyfts in på andra områden.

Transportområdet var rätt mycket uppe till diskussion vid detta möte och också hur vi kan jobba med förnybar energi, och det återkommer nu.

Men det var en bra diskussion. Rent allmänt kan jag säga att man är rätt nyfiken på det som Sverige gör. Vi har anledning att vara aktiva i denna diskussion och medverka med konstruktiva förslag. Det är också resultatet av det program som nu har presenterats. Jag vill också säga att detta program har tagits fram rätt så snabbt, och vi har varit med och påverkat.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Eftersom det inte finns några frågor när det gäller återrapporteringen går vi över till punkt nr 3 om energipolitik för Europa.

Anf. 110 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Ni vet att kommissionen den 10 januari presenterade sitt energipaket. Det har tagits fram väldigt snabbt och effektivt. Och kommissionär Piebalgs har varit väldigt pådrivande i denna process, vilket har glatt oss.

Denna energiöversyn ska vara ett underlag för handlingsplanen för energi och kommer att vara en av huvudfrågorna på vårtoppmötet 2007.

Jag kommer inte att gå in på detta i detalj därför att denna del kommer att behandlas i två steg, först de övergripande delarna och sedan detaljerna och handlingsplanen, vilket kommer senare.

Det har ju inte varit så mycket tid mellan den 10 januari och den 15 februari. Vi tycker att det har gått väldigt snabbt, men när vi läser detta kan vi konstatera att vi är rätt nöjda med innehållet.

Ordförandeskapet har varit lite tveksamt när det gäller huruvida man kommer att klara av att nå enhällighet i rådsslutsatserna. Man bedömer nu att det finns en möjlighet att nå enhällighet och komma med ett gemensamt förslag till vårtoppmötet.

Jag tycker att det vore att föredra om energiministrarna kunde samlas för att göra det eftersom energifrågan är helt avgörande för Europas framtid. Då vore det också bra om vi kunde hitta gemensamma slutsatser.

Förhandlingarna är inte avslutade. Kommissionsär Piebalgs var här i förrgår, och vi hade diskussioner med honom. Men det kommer i slutändan att avgöras först på själva rådsmötet. Vi kommer att försöka nå så god enighet som vi kan.

Vi tycker från svensk sida att energiöversynen är ambitiös och konkret. Den övergripande målsättningen att bekämpa klimatförändringarna och betoningen på kopplingen mellan energi- och miljöpolitiken ligger helt i linje med den här regeringens politik. Vi tycker också att det ska synas i rådets slutsatser.

Vi tycker också att kommissionens mer övergripande ansats vad gäller förnybara energikällor men med nationell flexibilitet vad gäller fördelning av åtgärder mellan sektorer är bra. Det var väldigt tydligt i den diskussion som vi hade att vi kommer att lösa detta på lite olika sätt i olika länder.

Vi har drivit detta krav – det kommer ni ihåg från förra gången som jag var här – och det finns nu med i dessa skrivningar.

Det är väldigt stora skillnader när det gäller förutsättningar i länderna, och det måste vi också ta hänsyn till.

Vi tillhör en minoritet bland medlemsstaterna som säger att vi kan acceptera det bindande övergripande målet på 20 procent när det gäller förnybara energikällor. Men vi har också sagt att det är under förutsättning att de nationella målen ska ta sin utgångspunkt i nationella förutsättningar. Men vi tillhör en minoritet i detta sammanhang.

Vi har också sagt att medlemsstaterna måste vara starkt involverade i bördefördelningsprocessen, och det har vi också fått gehör för i förhandlingarna.

Att ha en specifik miniminivå för biodrivmedel är annars ett avsteg från den allmänna ansatsen när det gäller målet om förnybara energikällor som kommissionen föreslår. Men om man ska få fart på marknaden på detta område så är det bra att ha en hög ambitionsnivå. Det är det som gör att vi tycker att det är motiverat med ett gemensamt minimimål.

Om man antar ett bindande mål i detta sammanhang är risken att det blir kontraproduktivt när det gäller just biodrivmedel. Vi tycker att det är bra om vi utvecklar teknik som gör att vi får fram den andra generationens lösningar. Det är mer det som vi kan ha invändningar mot.

När det gäller den inre marknaden vill vi fullfölja liberaliseringen. Vi tycker inte att konkurrensen fungerar. Och vi tycker att det är bra att kommissionen gör åtskillnad mellan nätföretag och företag som producerar och handlar med el. Vi tycker att det är bra för den inre marknaden om man klarar det och stöder alltså kommissionens slutsats.

Om man tittar på vår organisation har vi redan med Svenska Kraftnät och producenter gjort den åtskillnaden i vårt land.

Vi tycker att det totalt sett är balanserade och bra slutsatser. Jag skulle gissa att detta mål i fråga om biodrivmedel kan bli indikativt, och det kan de bli över huvud taget.

I de diskussioner som vi ska ha kommer jag också att delta i en policydebatt som handlar om den inre marknaden, hur vi ska få mer investeringar i produktion och nätverk och om behovet av hållbar energi kopplat till klimatförändringarna. Vi vill också ha en diskussion om vilka teknologier som de olika medlemsstaterna tänker använda för att åstadkomma detta.

Vi säger också att vi vill ha stärkt konkurrens och framför allt långsiktiga regelverk, därför att om man ska orka investera framöver måste detta vara långsiktigt.

Om vi ska nå resultat är det viktigt att EU ändå kan upprätthålla en hög ambition. Vi hoppas naturligtvis att vi ska klara av att få bindande mål. Men jag måste också säga att det inte är säkert att vi når dit. Då är min bedömning att om vi inte når bindande mål utan bara indikativa mål, att vi pekar ut, är det ändå ett steg på vägen. Men vi driver kravet på bindande mål.

Anf. 111 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi tycker att det är bra med en handlingsplan för energipolitiken. Men vi känner också, precis som ministern sade, att det går snabbt och att det är många stora frågor som är i luften utifrån detta perspektiv.

Vi har diskuterat den här frågan också i näringsutskottet. Vi tycker att det är viktigt att man har med de nationella förutsättningarna i handlingsplanen. Och vi upplever att ministern delar den uppfattningen.

I näringsutskottet har vi också pekat på att vi känner en viss tveksamhet vad gäller de bindande målen på sektorsnivå, alltså att de inte blir för bindande. Det är en oro som vi känner.

Från Socialdemokraternas sida vill vi också peka på det som handlar om vår basindustri. Vi är inte på något sätt emot en europeisk marknad. Det ser vi som positivt i ett långsiktigt perspektiv. Men innan vi binder samman hela Europa i en gemensam marknad så tycker vi att det är viktigt att vi i första hand har en väl fungerande nordisk marknad. Och vi hänvisar till prisbilden utifrån den konkurrens som kommer att uppstå och som handlar om vår egen basindustri. Man måste se till att vår basindustri inte får alltför höga elpriser.

Anf. 112 CARINA OHLSSON (s):

Jag tackar för den här genomgången och tycker att det är positivt att näringsministern säger att klimatfrågan är ett övergripande mål. När man diskuterar energifrågor måste man ha detta övergripande mål framför sig. Om man till exempel föreslår mål är trovärdigheten viktig. Då tänker jag på att regeringen driver målet om att minska koldioxidutsläppen med 30

procent. Jag kan nämligen tänka mig att frågan kommer om vilka åtaganden som vi själva tycker ska gälla Sverige, alltså att man inte enbart driver att det inom EU ska ske en 30-procentig minskning, även om det är bra. Men jag kan tänka mig att en del är nyfikna på vad man sätter upp för mål för Sveriges del och att det inte bara gäller målet utan vilka konkreta åtgärder som man ska vidta. Det är en högst sannolik fråga som man kan få vad gäller trovärdighet.

Precis som ministern säger går tiden väldigt snabbt, och det är snart dags för toppmöte. Och då tror jag att det är oerhört viktigt att man kan presentera konkreta förslag för att kunna vara en spjutspets. Ministern säger också att många är nyfikna på vad vi har gjort i Sverige, att vi har kommit en bit på väg och att vi fortsatt ses som väldigt aktiva.

Anf. 113 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag tackar för frågorna. När det gäller den första delen, den inre marknaden, har det funnits en total politisk enighet. Det har varit en tydlig inriktning på att vi ska ha en avreglerad marknad. Jag hoppas bara att de slutsatser och de förhandlingar som den gamla regeringen genomförde och de slutsatser som man stod bakom fortfarande gäller.

Vi vill att den nordiska marknaden ska fungera ännu bättre. Men vi stöder helt och hållet det som den gamla regeringen gjorde och det som kommissionen nu föreslår när det gäller att vi ska ha en avreglerad marknad. Sedan får vi på annat sätt se till att vi nationellt klarar att ha långsiktiga avtal så att vår basindustri kan känna trygghet i sin försörjning. Jag tror att det finns en uppslutning kring att vi ska ha en bra inre marknad.

Vad klimatfrågan, som också miljöministrarna tar ställning till, får för konsekvenser för svensk del är en annan diskussion. Det är egentligen inte EU-nämndens diskussion. När vi har kommit överens på EU-nivå kommer vi att återkomma med den nationella strategin för att se vilka konsekvenser som det får för Sverige och vad detta leder till om vi ska leva upp till dessa bindande eller indikativa mål, vilket det nu blir. Men denna del handlar om vilken inriktning EU:s energipolitik ska ha framöver.

Anf. 114 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi står självklart fortfarande fast vid vår tidigare politik när det gäller en avreglerad marknad. Det är inte detta som det handlar om. Jag sade tydligt att vi är för en europeisk marknad på sikt. Men vi tycker att det för Sveriges del och för Sveriges hållning är viktigare att vi i steg ett bygger ut så att vi har en nordisk marknad som fungerar och att vi därefter bygger vidare på en europeisk marknad. Det är det som vi vill markera, och vi har skrivit ett särskilt yttrande om det i näringsutskottet.

Anf. 115 CARINA OHLSSON (s):

Jag är inte riktigt överens med näringsministern om att EU-nämnden inte har med att göra vad vi sätter upp för nationella mål. Det är väl högst relevant att den frågan kommer att ställas när man diskuterar detta på flera olika ministerrådsmöten och på toppmötet, vad vi själva som nation tycker. Då tycker jag att den diskussionen ska kunna tas upp här också.

Anf. 116 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Förstå mig rätt. Jag menar visst att man ska diskutera konsekvenserna. Men när det gäller det som vi i detta sammanhang ska diskutera i dag om de övergripande målen finns inte det på dagordningen. Det var det som jag menade. Sedan får vi återkomma på nationell nivå om vad det får för konsekvenser.

När det gäller den inre marknaden faller det sig alldeles naturligt att om man ska ha en avreglerad elmarknad och få detta att fungera börjar vi med den nordiska marknaden. Den utvecklas ju i rätt takt. Jag är glad över att det finns en samsyn om att vi både ska utveckla den nordiska marknaden men också gå vidare till en avreglerad europeisk elmarknad.

Anf. 117 MARGARETA CEDERFELT (m):

Herr ordförande! Jag vill tacka näringsministern för en utmärkt föredragning. Jag har två frågor. Den första frågan handlar om den viktiga angelägenheten att minska utsläppen av växthusgaser till i första hand 20 procent inom EU. Jag undrar då hur de olika länderna ställer sig och om Sverige ligger på en högre nivå än övriga länder när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser. Jag tror att det på ett sätt är bra att vi går före i fråga om att minska utsläppen. Men det kan också bli en negativ effekt för svenskt näringsliv. Jag vill fråga hur diskussionen går när det gäller fördelningen av minskade utsläpp.

Min andra fråga gäller något som jag har läst om i handlingarna och som handlar om en satsning på forskning om biobränslen. Jag undrar om det också finns en diskussion om forskning om andra energislag. Risken finns att man fokuserar forskningen på i dag tillgängligt område – biobränsle – men att man missar andra områden som kan vara väl så viktiga i framtiden. Jag vill ha information om hur den diskussionen har gått.

Anf. 118 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack för genomgången. Jag har några frågor som tar sin utgångspunkt i det material som vi har tagit del av och som inte bara rör de övergripande frågor som kommer att hanteras på det kommande minister rådsmötet.

Ministern inledde med att tala om vikten av enighet. Min fråga är: Hur bedömer ministern det när det gäller konkretion och tydlighet kontra utslätning i ambitionen att nå en enighet till varje pris?

Jag skulle också vilja höra vad energikommissionärens budskap och ärende var till vår energiminister. Jag skulle vilja ha ett litet referat av det.

Det händer hela tiden en massa olika saker på energiområdet. Det känns som om det är en del parallella spår som egentligen borde samlas och tas i ett sammanhang. Det gäller till exempel frågan om låginblandning och det senaste kommissionsförslaget om avgaskraven. Hur relaterar det till de delar i detta som berör utsläppen?

Det sägs att man ska satsa på tolv fullskaliga försöksanläggningar för att köra ned koldioxid i berggrunden. Är det rimligt att köra i gång så många? Hur ska det finansieras? Och kommer det att vara gemensamhetsmedel inblandade också? Måste det vara så många?

Jag har också en fråga om åtskillnaden i fråga om nät och produktion. Ministern hänvisar till att Sverige har kommit en bit på väg. Det har kommit signaler från konkurrenskommissionären om att man skulle vilja gå ännu längre än det som Sverige har uppnått med Svenska Kraftnät kontra kraftproducenterna.

Finns det en diskussion i den riktningen, och hur stor är möjligheten att man faktiskt går längre än Sverige har uppnått när det gäller åtskillnaden, så att det går ned på sekundärnäten?

Frågan om överföringskapacitet tycker jag har en ganska undanskymd plats i detta material. Förekommer det någon diskussion om den punkten, och vad är den svenska hållningen?

Anf. 119 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

När det gäller minskningen av utsläppen av växthusgaser har Sverige mycket riktigt en högre ambition – minus 30 procent – som diskuteras av miljöministrarna. Vi är ett antal länder som vill driva på. Detta måste alltid balanseras mot konkurrenskraft. Men det som vi hittills har sett är att vi har dragit nytta av att vi har haft en hög ambition i Sverige. Det är därför att vi har legat före och drivit på som intresset ökar för svenskt kunnande.

En del av de länder i Centraleuropa som inte förbrukar lika mycket energi som vi och som inte har samma effektivitet tycker att vi också borde ta en större börda. Det framkommer i olika diskussioner.

Det bästa vore, och det är den processen som vi är inne i, om vi hade ett globalt regelverk. Ingen kan säga något annat. Det är det som bilindustrin, skeppsindustrin, flygindustrin och andra framför, alltså att man ska se till att det blir globala utsläppsrätter och handel med dem. Det är också det som regeringen tänker sig som en fortsättning på Kyotoavtalet.

I detta sammanhang har inte minst det tyska ordförandeskapet uppskattat att vi har haft en hög ambition. Och det driver på diskussionen. Det är det som man ska se.

Beträffande forskningsfrågan finns många av dessa forskningssatsningar i det sjunde ramprogrammet. Det gäller inte bara biobränslen utan mycket annat.

Om jag ska koppla till Sven Gunnar Perssons fråga om vad kommissionär Piebalgs lyfte fram var det energieffektivisering och förnybar energi. Det var de två viktigaste budskapen till oss.

Det är klart att om vi ska komma vidare och bli effektivare så måste vi ha ökade forskningsresurser. Vi har äntligen fått rejält med resurser till forskningen i detta ramprogram och också till det som vi gör här hemma i Sverige.

När det gäller vikten av enighet, konkretion och utslätning är det alltid en balansfråga. Men om jag får välja mellan att det inte blir någonting och att det blir mer av indikativa mål, så väljer jag ändå indikativa mål. Jag tror att valet står mellan dessa saker. Rom byggdes nämligen inte på en dag. Och jag tycker att det är en rätt hyfsad handlingsplan som man lyfter fram och presenterar efter denna korta tid.

När man bara lyssnar till – och det är ju det vi ska förstå – de olika förutsättningar som de olika länderna har kan man ju förstå att det kan vara svårt att nå enighet bland alla de inblandade parterna.

Sedan är det ett antal frågor kring låginblandning och avgaskrav och lite sådant. Det är klart att det är många olika handlingsplaner som nu diskuteras, men man kan väl ändå säga att de allihop drar åt samma håll. Vi tar klimatfrågan på allvar. Vi måste göra någonting gemensamt. Ju mer vi kan göra gemensamt i EU desto bättre är det.

När det sedan gäller detaljer i fråga om vad som ska göras för att åstadkomma det här kommer vi att återkomma till det i nästa steg. Just nu diskuterar vi ju det mer på den övergripande nivån. Vad jag ändå kan se är att det verkar komma en del positiva förslag från kommissionen när det gäller den här delen, men vi återkommer till det.

Sedan gällde det åtskillnad mellan produktion och nät. Nu måste jag titta på mina tjänstemän. Ingen har väl framfört att det är något problem med den svenska delen, att vi har gjort som vi har gjort? Däremot tycker jag rent allmänt att vi, precis som alla andra EU-länder, måste vara väldigt noga med konkurrensförhållandena och driva på. Konkurrensverket gör ju granskningar på det här området när det gäller konkurrenssidan.

Säger jag rätt nu?

Anf. 120 Kansliråd SARA EMANUELSSON:

Jag uppfattade frågan som att du undrade om distributionsnäten också skulle drabbas. Uppfattade jag dig rätt? Det verkar inte ligga i korten att kommissionen lägger fram förslag på det området.

Anf. 121 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Sedan gällde det överföringskapacitet. Ja, det diskuteras, och där är det också lite olika. De länder som ligger illa till vill naturligtvis att vi i EU ska öka utbyggnaden av överföringskapacitet. Det finns ju ett antal länder – Ungern, om jag bara nämner ett – som verkligen har fokus på det, eftersom de ligger illa till. Vi menar att vi behöver ett samarbete, och vi måste se till det här. Men det är i första hand en nationell angelägenhet eller en angelägenhet mellan nationer att åstadkomma det.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Nu kommer vi till ett historiskt ögonblick. Kent Persson ska få ordet, och det är första gången enligt den nya riksdagsordningen. Vi hälsar dig hjärtligt välkommen hit och känner de historiska vingslagen. Varsågod!

Anf. 123 KENT PERSSON (v):

Tack för det, herr ordförande! Jag ska väl känna en viss stolthet över att få vara här. Det här är givetvis helt nytt också för mig. Däremot har jag träffat ministern vid några tillfällen, i några debatter. Vi har väl haft olika uppfattningar i en del frågor. Men i det här fallet måste jag säga att jag i stort delar regeringens uppfattning om vilket förhållande vi ska ha i de här förhandlingarna. Det gör jag inte för att jag tycker att det här är tillräckligt, men jag tycker att det är viktigt att vi sätter ned foten här och att vi kommer vidare. Det här är ett övergripande dokument, ska vi komma ihåg, och sanningens minut kommer ju när vi ska bryta ned det här i form av handlingsdokument.

Det viktiga är då också att vi ser att det här inte får bli bindande. Vi måste alltså kunna gå före inom vissa områden i Sverige. Jag noterar

också att vi ligger på en högre nivå när det gäller utsläppen av växthusgaser än vad EU-kommissionen föreslår. Jag tycker att det är viktigt att vi driver den frågan hårt.

Däremot är det också fråga om den inre marknaden och avregleringen här. Vi har också haft samma uppfattning som Socialdemokraterna i näringsutskottet. Jag tycker att det är viktigt att vi bygger ihop elnäten i Europa så småningom, men det måste vara under förutsättning att det fungerar ute i övriga Europa och i Norden. Även fast vi har kommit längre i Norden är det ju inte tillfredsställande som vi har det i dag. Om man tittar ute i Europa ser man att det är en sammanblandning av ägande i både produktion och distribution, vilket gör att vi måste börja i rätt ända. Då bör Sveriges linje vara att man ska kräva en åtskillnad ute i Europa innan vi bygger ihop näten. Annars kommer det här att få väldigt konsekvenser, tror jag, framför allt för svensk basindustri.

Sedan är det här ett dokument som är sammanslaget av väldigt många olika dokument med olika författare. Det gör att det blir lite knepigt att läsa. Det finns en del saker i det här som motsäger varandra.

Vi kan gå in och titta lite grann på det som står på s. 27 och 26 i det här dokumentet om kärnenergin. Här är det en direkt fråga. Regeringen stöder att en strategisk plan för utveckling av energiteknik tas fram i Europa. Frågan blir ju lite grann hur det här ska finansieras. Jag har också andra funderingar. Man kan läsa på s. 26. Man föreslår att EU bör behålla den tekniska ledningen inom fjärde generationens kärnklyvningsreaktorer och framtidens fusionsteknologi. Sedan står det på s. 27, så att ni kan hänga med, att EU:s roll bör vara att, i enlighet med gemenskapslagstiftningen, ytterligare utveckla den mest avancerade ramen för kärnenergi. Men det som hela tiden lyfts fram är att varje medlemsstat själv får bestämma om den vill förlita sig på kärnenergi.

Vad är den svenska hållningen i det här egentligen? Är det så att vi med gemenskapsmedel ska vara med och forska och utveckla den fjärde generationens kärnreaktorer – dessutom?

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Jag vill som information bara säga att det är slutsatserna inför rådsmötet som vi i första hand ska hantera här i EU-nämnden.

Anf. 125 KENT PERSSON (v):

Ja, men slutsatsen finns ju, herr ordförande. Den svenska hållningen är att vi stöder den politiken. Och då blir det ju det här med finansieringen. Är det så att regeringens hållning blir att det ska vara en utbyggnad av kärnkraft, forskning och utveckling av kärnkraft, även i Sverige?

Anf. 126 PER BOLUND (mp):

Herr ordförande! Tack så mycket, näringsministern, för dragningen!

Klimatfrågan är en väldigt avgörande framtidsfråga. Därför är det positivt att den har en tung position också i energiplanen. Vi såg inte minst i den IPCC-rapport som kom för en vecka sedan att situationen till och med är ännu mer allvarlig än vad vi tidigare trott. Därför måste det till ännu mer beslutsamhet och åtgärder för att minska koldioxidutsläppen och andra klimatgaser.

2006/07:15

9 februari

Då är jag något oroad av att regeringen har en lite glidande formulering i dokumentet. Man säger att man ska företräda att det ska vara 30 procents minskning, men det är ingenting som är bindande, eller man säger ingenting om att man inte kan acceptera en lägre nivå än så. Och i och med klimatfrågans otroligt tunga ställning som en avgörande framtidsfråga tycker vi från Miljöpartiet att EU-nämnden bör sätta regeringens förhandlingsmandat till att man inte ska acceptera eller ställa sig bakom en energiplan med mål för koldioxidminskning som är lägre än 30 procent. Det mandatet ska inte finnas.

Energieffektivisering är också en del i den här planen. I den svenska versionen står det att det är ett mål om 20 procents energieffektivisering. Men i de engelska texterna pratar man om att man *urges member states to achieve the potential of 20 per cent* när det gäller energieffektivisering. När det däremot gäller till exempel förnybar energi står det att man ska ha *a binding target* på 20 procent. Där är det inte alls samma formulering. Det är lite oklart om det är ett mål om 20 procents effektivisering eller inte. Där tycker vi också att Sverige ska vara pådrivande för att det ska vara ett mål när det gäller effektivisering som är likställt med till exempel målet om förnybar energi.

Sedan vill jag också poängtera transportsektorns del i energianvändningen i Europa. Transportsektorn har ju en stor energianvändning och också en snabbt växande energianvändning. Det är oroande att transportsektorn i stort sett inte finns med i energiplanen. Vi tycker att man borde lyfta in även transportsektorn och lägga målen för koldioxidbesparande åtgärder på samma nivåer som när det gäller energisektorn i övrigt, det vill säga på 30 procent till 2020 och på 60–80 procent till 2050. Det är en rimlig linje.

Slutligen vill jag också säga att vi i Miljöpartiet är skeptiska till planerna på att ha tolv storskaliga projekt för koldioxidavskiljning och lagring i Europa. Det är vi bland annat på grund av att det finns en kontrovers omkring hur det här kommer att fungera. Det finns inte alls säkert ställt att det kommer att gå att lagra koldioxid på ett säkert sätt under så lång tid som kommer att behövas. Vi är också skeptiska eftersom det finns beslut, till exempel i Tyskland, om att stänga kolgruvorna till 2018. Att EU samtidigt ska ha koldioxidprojekt som kommer att gå fram till 2015 och kommer att kräva tiotals miljarder euro tycker vi är en felprioritering. De resurserna borde i stället läggas på satsningar på förnybar energi och effektivisering.

Anf. 127 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag börjar med Kent Persson. Det är bra att det finns ett brett stöd för en hög ambitionsnivå. Det är vi nöjda med.

När det gäller överföringskapaciteten och den inre marknaden tjänar, av naturliga skäl, den nordiska marknaden som modell för vad som sedan ska hända i EU. Vi har ju en del kvar att göra även på det området. Sedan ska man komma ihåg att det kostar att överföra el även i framtiden. I dag ligger vi ungefär 7 öre lägre än omvärlden, om man jämför med Sverige, så att vi har en lägre kostnad. Dessutom tror jag att ökad konkurrens också leder till ökad prispress. Men det kommer att gå i den här ordningen, av naturliga skäl. Vi börjar med den nordiska. Och man sneglar rätt mycket på hur vi sköter det.

Sedan gällde det kärnteknik. Ja, det är några länder som vill ha det. Men vi har varit noga med att säga att det är en nationell angelägenhet. Är det några som vill jobba med kärnteknik måste de ju få göra det. Det ligger i det här. Det går inte att ha ett energisamarbete där vi i så fall ska sitta på något slags överstatlig nivå och tala om att det här och det här ska ni göra, utan vi måste försöka få mål som är övergripande när det gäller klimaten.

När vi hade besök av kommissionären uttryckte han sig så här: Det är två saker som han vill lyfta fram. Det är energieffektivisering och det förnybara. Det var de två sakerna som han ville lyfta fram och driva, och jag stöder honom i den inställningen.

När det gäller ytterligare detaljer som du lyfte fram vill jag säga att det kommer en strategisk energiplan som följd av det här. Vi diskuterar ju inte detaljerna i det här skedet, utan det är mer på övergripande nivå. Det är därför du ska läsa de slutsatser som vi nu ska diskutera på det sättet. Sedan får vi anledning att återkomma till nästa steg. Jag försöker bara beskriva vad det är vi diskuterar nu och vad vi diskuterar sedan.

Sedan var det Per Bolunds klimatfrågor. Diskussionen om den 30-procentiga målsättningen får ni ta med Andreas Carlgren, miljöministern, därför att det är de som diskuterar om det ska vara minus 20 eller minus 30. Den svenska positionen är tydlig, men det är de som diskuterar den delen.

När det gäller energieffektivisering har vi från svensk sida tyckt att man ska ha bindande mål, men det finns ju inte ett stöd för det i det här sammanhanget. Då tycker vi så här: Ja, men försök då att få det så att man åtminstone har den ambitionen från alla de här medlemsländerna när det gäller att åstadkomma detta.

Sedan var det transportsektorn. Ja, det som är där är ju biodrivmedelsutvecklingen. Transportsektorn är ju inte bortkopplad från det här dokumentet. Att ha just den här höga målsättningen när det gäller biodrivmedel och forskningsinsatserna är ett sätt att också göra någonting på transportsidan.

Sedan gällde det kolgruvorna. Det som händer i Tyskland nu är att de stänger en del stenkolsgruvor. Det har vi bejakat och tyckt varit bra. Det innebär dock inte att man slutar använda kol. Då kan man ju fundera så här: Tror vi att världen kommer att sluta använda kol framöver? Nej, det tror vi väl inte. Då kan man ju ställa sig frågan: Bör man då inte försöka stödja åtminstone en forskning som gör att vi minskar utsläppen?

Var och en får fundera över vilken strategi man vill välja. Men de kontakter som jag har haft med Indien, med Kina och också med Tyskland för den delen ger ändå vid handen att kolet kommer att fortsätta att vara här. Kan man då hitta en teknik som gör att man minskar utsläppen kommer åtminstone jag att bejaka det.

Anf. 128 PER BOLUND (mp):

Jag tyckte att näringsministern lite väl lätt slingrade sig ur frågan omkring koldioxidmål. Det är ändå en väldigt tung del också i energiplanen, vilket mål som ska gälla för koldioxidutsläppen. Här står ju väldigt tydligt att kommissionen föreslår att EU ska minska sina koldioxidutsläpp med minst 20 procent till 2020 och att målet ska ökas till 30 procent när det finns ett internationellt åtagande. Visst diskuteras det även bland

energiministrarna. Därför tycker jag också att Sverige ska ha en linje där man inte kan acceptera en energiplan där man har ett lägre utsläppsmål än 30 procent.

Även om transporterna nämns finns det i planen inga utsläppsmål för transportsektorn. Man har inte samma utsläppsmål som man har för energisektorn i det här fallet, och det är det som vi tycker skulle behövas, att man har samma bindande mål även där.

När det gäller kollagring kan vi diskutera om världen kommer att sluta använda kol eller inte, men det intressanta är ju vad EU och därmed också Sverige ställer sig bakom. I det här fallet är det en inriktning mot fortsatt användning av kol som man stöder. Det är dessutom inte alls säkerställt att tekniken fungerar. Då måste vi ifrågasätta väldigt tydligt. Ska man avsätta stora summor av EU-fonder till att stödja kolteknik, eller ska man i stället satsa på förnybar teknik som vi vet finns i dag och som vi vet fungerar? Och där är vårt ställningstagande klart.

Anf. 129 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Ja, jag vill bara tydliggöra. Det jag ska diskutera som energiminister är inte koldioxidmålen, utan det är miljöministrarnas ansvar, även om det finns med och har en tydlig koppling. Det är alltså miljöministrarna.

Sedan kan jag allmänt tycka att vi måste försöka hitta en väg att komma fram, för det är absolut inte bättre att vara där vi är i dag. Och om man inte får hela havet kanske man kan få en del av havet. Det är lite grann så vi resonerar. Flytta fram positionerna hela tiden! Driv på! Då händer någonting. Det har hela tiden varit regeringens ambition att försöka vara med och påverka EU i positiv riktning.

När det gäller transportsektorn kommer det i juli 2007 en diskussion om utsläppsrätter och transportsektorn. Men det finns inte med här. Jag vill återigen betona att vi tar den här delen. Sedan kommer vi att återkomma med handlingsplaner på olika områden som gäller mer av undergrupper.

Sedan kan man väl säga att utsläppsmålet totalt också innefattar transportsektorn. Om den står för ungefär en tredjedel av utsläppen finns den naturligtvis med i den delen. Då måste man åtgärda det.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Vi har ju inte riktigt kommit till skott med vad som är saksamråd och vad som är beslutsamråd, enligt vad vi ska hantera här i EU-nämnden. Men vi får väl testa oss fram lite grann. Jag har en känsla av att många av de här frågorna kanske hänför sig till utskotten. Men, som sagt, vi lär oss så småningom.

Anf. 131 CHRISTINA AXELSSON (s):

Ja, jag lär mig också, men det jag har svårt att lära mig är att snabbt läsa papper på engelska. Därför kan jag ha missat något. Vi har ju inte fått någon svensk översättning av de här rådsslutsatserna.

Det handlar också om transportsektorn. Det har ju pratats om att man ska ha en handel med utsläppsrätter vad gäller flyget. Nu undrar jag om det här är någonting som kommer att diskuteras, eftersom man vid förra tillfället ändå tog upp transportsektorn – det sade ministern när ni redogjorde för vad som då hade hänt.

Sedan är det en fråga som jag saknar, i alla fall i det svenska dokumentet, som vi har fått. Det handlar om att man skulle starta upp forskning kring det som jag tror heter fission eller fusion. Det är alltså det som är tvärt emot den kärnkraft som vi använder oss av i dag. Vi slår ihop, och då heter det något annat – det vet jag. Men vi har inte varit riktigt överens här om vad det heter. Men ligger det med någonting omkring det här? Det står i alla fall ingenting om det.

Och sedan är det den sista frågan: Kommer ministern att agera vad gäller det 30-procentiga målet, som vi i Sverige vill ha? Kommer ministern att säga: Jag tycker att det är för lågt med 20 procent. Vi ska självklart ha 30, i enlighet med vad miljöministrarna säger? Eller kommer det bara att fladdra iväg, och så sitter man och är glad och tycker att det är trevligt?

Anf. 132 CARL B HAMILTON (fp):

Ja, det är svårt att komma igen efter det, men jag ska försöka. Jag ska försöka vara glad och trevlig.

Det är ju ett medskick här från näringsutskottet. Det är liksom en ordningsfråga inom riksdagen hur man ska hantera den protokollsanteckning som s- och v-ledamöterna har gjort med den innebörd som vi tidigare hörde, att man inte ytterligare ska sammankoppla Sverige eller Norden med andra elmarknader. Men jag tycker att det är värt att kommentera av det skälet. Sedan kanske ordföranden kan säga någonting om hur han ser på det här yttrandet.

Jag förstår hur s och v resonerar, och det var lite det som energiministern var inne på tidigare. Men om man säger att vi nu ska avstå från att bygga ut till övriga Europa inbjuder man ju samtidigt till ett större hot mot försörjningstryggheten. Det kommer också att innebära att det blir större variationer i elpriserna i Sverige. Slänger man en sten i en liten pöl blir det mycket större vågor än om man slänger en sten i en stor bassäng. Varje störning av elproduktionen i Sverige, eller efterfrågan för den delen, kommer att slå igenom med större variationer i elpriserna.

Man får inte bara stirra sig blind på själva prisnivån, tror jag. Det handlar också om att det, om man har väl utbyggda sammankopplade elmarknader i Europa, är en stor fördel med tanke på försörjningstrygghet. Man får också en jämnare prisutveckling.

En annan synpunkt är att jag tror att det juridiskt är väldigt svårt att hindra om företag vill bygga ut de här kontakterna, kablarna. Det andra är naturligtvis om Danmark och Norge bygger ut. Då är ju Norden mer sammankopplat med kontinenten vad man än, så att säga, gör i något slags centralplanering på svensk botten.

Jag uppfattar trots allt det här, från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna, som ett spel för gallerierna.

Anf. 133 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag tänker inte ta någon debatt här vid bordet angående den frågan.

Jag har en fråga eller ett påstående, eller en blandning. När man jobbar med handlingsprogram och visioner för framtiden ska man ju också alltid jobba med utvärdering och översyn. Regeringen är ju positiv till regelbunden översyn, och det har jag inga synpunkter på. Men det man

kan fundera lite grann kring gäller det här med ett energiobservatorium – det är inget negativt runt omkring det.

Det finns ju flera olika saker i det här handlingsprogrammet som kan komma att få ekonomiska konsekvenser. Det har man också vidrört. Men det som kanske också kan hända är att det blir administrativa konsekvenser för dem som levererar el. Såväl regeringen som EU sätter upp mål för att vi ska ha minskade administrativa kostnader för företagandet, och de som levererar energi är ju också en del av företagandet. Då kan man alltså känna en viss oro, i det här perspektivet, för att det kan bli ökad administration. Det är väl mer ett medskick till ministern, att man också har med det, inte bara de ekonomiska konsekvenserna utan också de eventuella administrativa bördor som kan uppstå.

Anf. 134 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag kan börja med handeln med utsläppsrätter. Det är en fråga för miljöministrarna. Vad jag ändå ser framför mig är, precis som jag har sagt, att vi kommer att diskutera transportsektorn i det perspektivet. Den svenska regeringen har ju också sagt att man är beredd att göra det. Men det är miljöministrarnas sak.

När det gäller fusionsforskningen kommer det ju en teknikplan i nästa steg. Där kommer de sakerna att diskuteras, inte det som vi just nu har att hantera på energiministernivån.

När det gäller minus 30 procent säger jag återigen: Det är miljöministrarna. Men det är självklart att det här är regeringens uppfattning. Vi kommer naturligtvis att hävda den uppfattningen, och vi är mycket stolta över att vi har en sådan hög ambitionsnivå från den svenska regeringens sida.

Jag vill också kommentera det här med elnäten. Jag säger som Carl B Hamilton, att det verkligen också handlar om försörjningstrygghet. Det är klart att det, om vi får bekymmer någon kall vinterdag då vi har lite ont om energi, kan kännas bra att veta att vi kan handla den från något annat håll. Jag tror att det är så vi måste tänka. Vi har ställt upp på mer av en samsyn kring energipolitiken därför att vi i många stycken kan hjälpa varandra. Att vi ska fortsätta att hävda att vi ska ha en alleuropeisk elmarknad är vår ståndpunkt, och vi kommer att fortsätta att driva den.

Vi stöder utvärdering och översyn. Det är naturligtvis jätteviktigt. Man kan väl rent allmänt säga att det är väldigt lätt att anta slutsatser av olika slag. Men det är ju också från olika länder lite olika ambitionsnivåer när det gäller att leva upp till det här. Men vi har från svensk sida tryckt på när det gäller detta: Skriver ni nu det här måste vi också göra det, och vi måste återkommande utvärdera så att vi verkligen når resultat.

Vad gäller kommissionärens ambition tycker jag att den känns bra.

Energiobservatoriet ska ju ligga inom kommissionen. Det är inte någon ny *body* som ska byggas upp som ska kosta en massa pengar, utan det är kommissionen som kommer att ansvara för det. Sedan är jag glad att det finns en samsyn kring att vi ska minska regelbördan. EU har satt sin ambition, och vi här i den svenska regeringen har satt vår ambition. Men jag tror att vi faktiskt behöver hjälpas åt att ha tummen i ögat, så att jag tycker att det är bra att du ställer den frågan. Den frågan ska ställas vid varje sådant här tillfälle när vi diskuterar utveckling av olika politikområden. Jag uppskattar det.

Jag vill bara ha ett litet förtydligande på min förra fråga om det här med åtskillnad. För tydlighets skull vill jag bara fråga igen: Finns det något i diskussionerna hittills som pekar på att det kan komma att ställas krav från EU på att Sverige ska gå längre när det gäller åtskillnad än vad vi hittills har gjort?

Och så vill jag ha en kommentar från ministern om situationen i rådet. Tyskland och Frankrike har ju tydligen skrivit brev till Barroso och agerar väldigt för att sätta stopp för reformer när det gäller åtskillnad.

Jag tycker att man ska ha en debatt. Carl B Hamilton tog upp den här anteckningen i protokollet, som vi hade. Som jag sade när jag inledde det hela är vi för en gemensam elmarknad i Europa. Men förutsättningarna för den är ju inte speciellt bra i dag, och det är det som är huvudfrågan. Vilken strategi ska vi ha när vi går in i de här förhandlingarna med de övriga europeiska länderna? Då är det viktigt att de länderna också gör sin hemläxa, ser till att man får en åtskillnad mellan distribution och produktion.

I vissa av våra europeiska länder har man också subsidier, helt enkelt, för sin elförsörjning. Man stöder alltså inhemsk produktion, vilket skulle göra att vi skulle få problem på den svenska marknaden. Därför är det viktigt att se till att vi börjar i rätt ända innan vi bygger ihop det här mer än vad det är i dag. Vi har ju redan i dag delvis en hopbyggd elmarknad. Det var det jag sade, och jag tycker att det är viktigt att man börjar i rätt ända i den här frågan.

Herr ordförande! Jag tänkte återvända till den fråga som Kent Persson var inne på tidigare om kärnkraften. Ministern hävdar att det är en fråga som är helt upp till de enskilda länderna. Men det är trots allt så att EU bedriver väldigt mycket forskning och finansierar mycket när det gäller kärnkraft. En stor del av de resurser som finns tillgängliga för energiforskning är kanaliserad till kärnkraften.

Det tycker jag strider mot principen att det är upp till varje land att självt bestämma om man ska ha kärnkraft som en del av sin politik på energiområdet. Jag tycker att Sveriges linje i det här fallet ska vara att särskilja ännu mera så att det verkligen blir de enskilda länderna som bestämmer och också att Sverige tar initiativ till en konferens om en förändring av Euratomfördraget så att det blir ännu mer tydligt att det verkligen inte är EU-politik utan en angelägenhet för de enskilda medlemsländerna.

Sedan vill jag också lyfta fram frågan om infrastrukturen inom EU på energiområdet. För närvarande är det fyra projekt som poängteras som speciellt angelägna inom EU. Där finns inga projekt som berör Sverige, men det här med gasledningen väcker oro som planeras mellan Ryssland och Tyskland. Vi har inga som helst garantier för att inte den förbindelsen i ett senare skede lyfts in som ett av de prioriterade projekten inom EU. Där skulle vi önska att regeringen klart och tydligt klargjorde i samband med förhandlingarna att det är någonting som Sverige inte önskar, att vi inte ser det som en angelägenhet att den här gasledningen kommer

till stånd och att Sverige framför allt inte tänker använda sig av gasen och ha den som en del i vårt energisystem.

En sista kort fråga om det här med fem år för att överklaga och genomföra de här ledningsplanerna. Det är lite otydligt på s. 5 i dokumentet. Det står att regeringen ser svårigheter med att införa möjligheten att överklaga samt skyldigheten att ta miljöhänsyn inom den föreslagna tidsramen fem år. Det skulle behövas ett förtydligande: Ställer man sig bakom det här förslaget eller inte?

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Jag vill vädja till ledamöterna att inte ta upp frågor som inte kommer upp på rådet nästa gång. Vi sitter här för att diskutera sådant som kommer upp på rådet nästa gång.

Anf. 139 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):
Jag lämnar över frågan om nät till min medarbetare.

Anf. 140 Departementssekreterare CAROLINE JOHANSSON:

Man pratar om juridisk separation, man pratar om funktionell separation och ägarmässig separation. Det förslag som kommissionen har i sitt övergripande dokument gäller den ägarmässiga separationen. Då pratar vi om Svenska Kraftnät i Sverige.

Sedan skriver man i underliggande meddelanden, som kan bli en fortsatt diskussion, att det regelverk som finns kring juridisk och funktionell åtskillnad finns det anledning att diskutera vidare. I det förslag som ligger är det den ägarskapsmässiga åtskillnaden.

Anf. 141 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

När det gäller överföringskapacitet och avreglering har jag inte uppfattat det på annat sätt än att Sverige vill ha en alleuropeisk elmarknad. Det var den gamla regeringens hållning, och det är den nya regeringens hållning. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi är tydliga med att vi står fast vid det.

I den andra delen när det gäller kärnkraften finns det en atomgrupp inom det allmänna rådet som hanterar den frågan. Kärnkraften ska över huvud taget inte diskuteras i de delar som vi nu pratar om.

När det gäller Euratomfördraget är det miljöministrarna som hanterar det, så ni får återkomma, och när det gäller infrastrukturprojektet är det inget svenskt projekt. Den koppling som det har till Sverige är att vi ska pröva det enligt den lagstiftning som finns. Där har jag några lagstiftningsärenden och Andreas Carlgren några. Men det är alltså ingen fråga som vi ska ta ställning till i den här grupperingen. När det projektet kommer in har jag som ansvarig minister att följa den lagstiftning som ni själva har fattat beslut om. På det sättet kommer jag att hantera den delen.

Frågan om överklagandetiden lämnar jag över till en medarbetare.

Anf. 142 Kansliråd SARA EMANUELSSON:

Jag ska tillägga när det gäller koordinatörer som man kan utse för den här typen av prioriterade projekt att de ska utses i samråd med berörda

medlemsstater. Skulle någon medlemsstat inte vara intresserad av detta kan det inte ske över huvudet på medlemsstaterna. Det är tanken.

När det gäller den föreslagna femårsperioden har vi resonerat som så, och det är en allmän linje som regeringen och även den förra har drivit, att vi ska underlätta i tillståndsprocessen vad gäller till exempel vindkraft. Det är en ambition. Men här kanske man ville markera att fem år kanske inte är tillräckligt om vi ska göra alla nödvändiga miljöprövningar och också ge medborgare möjlighet att överklaga. Det är oklart om det är tillräckligt.

Sedan skulle jag vilja lägga till att vi har haft lite frågetecken vad gäller kommissionens faktiska kompetens att gå in i det här som faktiskt är nationell kompetens, vad man har för verktyg att göra det. De verktygen saknas egentligen. Man får se det som en ambitionsnivå från kommissionens sida.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Finns det några ytterligare frågor eller några A-punkter som vi måste ta upp?

Anf. 144 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Inte som vi vet.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för föredragningen.

Jag kan konstatera att när näringsutskottet hade frågan fanns det en avvikande mening från s- och v-ledamöterna. Det tänker vi lägga in som en anteckning till protokollet, till vårt protokoll. Med det sagda kan jag konstatera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Anf. 146 PER BOLUND (mp):

Miljöpartiet reserverar sig med hänsyn just till klimatmålet i energiplanen.

Anf. 147 ORDFÖRANDEN:

Vi önskar näringsministern med medarbetare en trevlig helg.

Anf. 148 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Näringsministern önskar nämnden detsamma.

2006/07:15

9 februari

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 ULF HOLM (mp):s	1
Anf. 5 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	2
Anf. 7 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	3
Anf. 8 SUSANNE EBERSTEIN (s)	3
Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s)	3
Anf. 10 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	4
Anf. 11 ULF HOLM (mp)	4
Anf. 12 JACOB JOHNSON (v)	5
Anf. 13 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 15 ULF HOLM (mp)	6
Anf. 16 PER BILL (m)	6
Anf. 17 SUSANNE EBERSTEIN (s)	7
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 ULF HOLM (mp)	7
Anf. 20 JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 21 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	8
Anf. 22 URBAN AHLIN (s)	8
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 24 Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	9
Anf. 25 HILLEVI LARSSON (s)	10
Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	10
Anf. 27 Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	11
Anf. 28 JACOB JOHNSON (v)	12
Anf. 29 CARL B HAMILTON (fp)	12
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 31 Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	12
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 33 Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	13
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 35 Statsrådet STEN TOLGFORS (m)	13
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m)	13
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 39 JACOB JOHNSON (v)	14
Anf. 40 URBAN AHLIN (s)	15
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 42 JACOB JOHNSON (v)	16
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 44 JACOB JOHNSON (v)	17
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m)	17
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m)	17

Anf. 48	URBAN AHLIN (s)	18
Anf. 49	ULF HOLM (mp)	18
Anf. 50	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 51	JACOB JOHNSON (v)	20
Anf. 52	KERSTIN LUNDGREN (c)	20
Anf. 53	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 55	ULF HOLM (mp)	21
Anf. 56	URBAN AHLIN (s)	21
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 58	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 60	URBAN AHLIN (s)	23
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 62	URBAN AHLIN (s)	24
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 65	SUSANNE EBERSTEIN (s)	25
Anf. 66	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 67	URBAN AHLIN (s)	25
Anf. 68	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 69	URBAN AHLIN (s)	25
Anf. 70	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 71	URBAN AHLIN (s)	25
Anf. 72	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 73	URBAN AHLIN (s)	25
Anf. 74	SUSANNE EBERSTEIN (s)	25
Anf. 75	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 77	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 79	URBAN AHLIN (s)	26
Anf. 80	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 81	ULF HOLM (mp)	26
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 83	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 84	JACOB JOHNSON (v)	27
Anf. 85	Utrikesminister CARL BILDT (m)	27
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 87	Utrikesminister CARL BILDT (m)	28
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 89	Utrikesminister CARL BILDT (m)	28
Anf. 90	KERSTIN LUNDGREN (c)	29
Anf. 91	ULF HOLM (mp)	29
Anf. 92	Utrikesminister CARL BILDT (m)	29
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 94	Utrikesminister CARL BILDT (m)	30
Anf. 95	JACOB JOHNSON (v)	30
Anf. 96	Utrikesminister CARL BILDT (m)	31
Anf. 97	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	31
Anf. 98	Utrikesminister CARL BILDT (m)	31

2006/07:15

9 februari

Anf. 99	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 100	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	32
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 102	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	32
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 104	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	32
Anf. 105	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 106	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	33
2 §	Transport, telekommunikation och energi (energi).....	34
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 108	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	34
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 110	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	34
Anf. 111	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	36
Anf. 112	CARINA OHLSSON (s).....	36
Anf. 113	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	37
Anf. 114	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	37
Anf. 115	CARINA OHLSSON (s).....	37
Anf. 116	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	38
Anf. 117	MARGARETA CEDERFELT (m).....	38
Anf. 118	SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	38
Anf. 119	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	39
Anf. 120	Departementssekreterare SARA EMANUELSSON	40
Anf. 121	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	40
Anf. 122	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 123	KENT PERSSON (v).....	40
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 125	KENT PERSSON (v).....	41
Anf. 126	PER BOLUND (mp).....	41
Anf. 127	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	42
Anf. 128	PER BOLUND (mp).....	43
Anf. 129	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	44
Anf. 130	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 131	CHRISTINA AXELSSON (s)	44
Anf. 132	CARL B HAMILTON (fp).....	45
Anf. 133	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	45
Anf. 134	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	46
Anf. 135	SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	46
Anf. 136	KENT PERSSON (v).....	47
Anf. 137	PER BOLUND (mp).....	47
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 139	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	48
Anf. 140	Departementssekreterare CAROLINE JOHANSSON	48
Anf. 141	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	48
Anf. 142	Departementssekreterare SARA EMANUELSSON	48
Anf. 143	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 144	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	49
Anf. 145	ORDFÖRANDEN	49

Anf. 146 PER BOLUND (mp)	49	2006/07:15
Anf. 147 ORDFÖRANDE.....	49	9 februari
Anf. 148 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	49	